

HIRDETÉS:
 Hetente 3 ft.
 Hónaponta 3 ft.
 Negyedévente 1 ft. 20 kr.
 A lap szellemi felelős
 szerkesztőnek anyagi felelős
 a lap tulajdonosnak báró
 ...

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY

HIRDETÉS:
 egy r. hasábon heti 40 kr.
 többszöri hirdetéssel 100 kr.
 Nyúlter. soroz. 25 kr.
 Helyeg. minden hirdetéssel
 ...

21. szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Márciusnak bájos Idusa, légy üdvözölve! Lelkünk és szívünk megtelt az irántad érzett tisztelettel, rajongással; lelkes öröm hatotta át keblünket s hazafias kegyelettel áldoztunk szent emlékednek.

Olyan bájos, olyan elragadó vagy nekünk, mint avilág összes gyönyörűsége, eszményi nő képeben; olyan vagy, mint a nagy mindenséget fentartó, éltető, mozgató erő, — a nap, mely nélkül enyészhet, pusztaság és megsemmisülés a világ sorsa; úgy tűnsz föl előttünk, a törpe utódok előtt, mintha benned az Isten akarata szólalt volna meg, az ő végtelen hatalmával, világokat teremtő és romboló erejével.

Édesebb vagy nekünk, mint szívünk legdrágább, legédesebb, féltett titka; kedvesebb, mint szerelmünk bálványá s drágább, mint földi javaink, kincseink összesége.

Életünk, boldogságunk, jólétünk, szabadságunk, örömünk, — mindenünk te vagy; a te óriási erőd s hatalmad kitörése nélkül a sötétség komor felhői s a szellemi, anyagi és egyéni szolgaság sűrű, nehéz köde borítaná a szép magyar hazánk drága földjét. Új világot teremtettél, új emberekkel. Szabad világot, szabad földet, — szabad emberekkel, a szellemi erő szabad szárnyaival.

Légy üdvöz márcziusnak bájos, elragadó Idusa! Légy üdvöz szabad Magyarországnak ragyogó csillaga! Üdv neked, lelkünknek, szívünknek gyönyörűsége eszményképe!

A hatalmas Hadúr csodás népének utódai ünnepet ültek az ötvenedik évfordulón; nagy ünnepet, nagyobb, mint a letűnt évek ünnepei. Méltót az ötvenedik évfordulóhoz, ha ugyan lehet elég kimagaslóan és lélekemelően áldozni a csodálatos nap ötvenedik évfordulóján. Ünnepet ültek a haza minden zúgában, a hol a szíveket a hazaszeretet uralja.

Ünnepelt a serdülő gyermek, kinek lelkében halvány fénynyel él a nagy események képzelete; ünnepelt az ifjú, szívében telve rajongással, hazafias hévvel és tüsszel; ünnepelt a meglett férfiú, komoly tisztelettel, komoly lelkesedéssel. És ott voltak az ünnepeken a márczius Idusát követő harezi dicsőségek élő, őszbe esavarodott hősei; ott voltak a szomorú gyásznapok tanúi. Ott volt a népek tündére, — a nő: ott voltak hazánk lelkes honleányai.

A haza oltárán szent áldozatnak tüze lobogott; lángját szívünk örömdobbanása, hazafias érületünk teljessége, kegyeletünk és őseink, — a megannyi óriás iránt érzett mély tiszteletünk és hálánk éleszté. Az áldozatnak lángja feltört a magasba, oda, a hol az ezer éves mult minden dicsőségének, minden viszály és ellenség legyőzésének áldást osztó, jótékony forrása van.

Márczius bájos Idusának ötvenedik születése napján fölszállt lelkünk hó imája a magyarok Istenének trónusa elé.

Áldását kértük, — azért esedeztünk. Áldja meg márcziusnak Idusát, hogy annak hatalma s emléke szívünknek mindig ura maradjon; áldja meg, hogy lelkes és nagy eseményeinek népboldogító végeredményei örök boldogulására szolgáljanak a magyarnak. Kértük, hogy soha le ne lohadjon szívünkben az édes haza iránt érzett igaz szeretet s hogy alkotmányunknak, állami életünknek a minden idők végtelenjén által szikla-védbástyái legyenek a tavasznak legszebb virágai: a szabadság, egyenlőség és testvériség.

Szent fogadalom zárta be imánkat! Egy fogadalom, a mely nem pusztá szó, hanem örök szentsége a magyarnak.

Soha el nem felejtünk téged, márcziusnak gyönyörűsége Idusa!

Képedet a szívünkbe zárjuk s mint legdrágább kincsünket, féltve őrizzük.

Tisztelettel hajlunk meg szent emléked előtt, tudván, hogy a mik ma vagyunk, csak a Te nyomodban, a Te áldásaiddal lehettünk azzá!

Fejet hajtunk a mi őseink, a Te apáid előtt, a kik megteremtettek, hogy örök dicsősége és örök áldása légy Magyarországnak!

Üdvözlégy márcziusnak gyönyörűsége Idusa!

Március 15-ike Zomborban.

Zombor város hazafias polgársága impozáns és fényes ünnepélyeket rendezett március hó 15-ének ötvenedik évfordulója alkalmából.

At vagyunk mindnyájan hatva a nagy nap vívmányainak fontosságától. Tudjuk, micsoda korszakot alkotó jelentősége van, hiszen megmutattuk azzal, hogy egyértelmű lelkesedéssel rendeztük az ünnepségeket.

Főlöszeges hát nekünk újra és újra fejtegetni március 15-ének fontosságát. Reánk már most csak egy kötelesség vár. Kedves kötelesség, a melynek örömmel felelünk meg. Részletesen be kell számolnunk a rendezett és fényesen sikerült ünnepségek minden részletéről. Hazafias örömmel teljesítjük ezt a kötelességet, bár tudjuk, hogy szerény soraink halványan sem tükrözhetik vissza a lelkesedés hévét, a mely az ünnepélyeknél megnyilatkozott.

Alább közöljük a részletes tudósításokat. De előbb egy általános megjegyzést akarunk tenni. Nagy örömet keltett az a tapasztalat, hogy az ünnepekből egyformán kivette a maga részét városunk polgársága nemzetiségi különbség nélkül. Szerb polgártársaink éppen úgy kivilágították a házakat, mint a magyarok.

Örömmel konstatáljuk ezt a tényt, mert a teljes egyetértésnek, a teljes harmoniának jeleit látjuk benne. Hiszen egyforma polgárai vagyunk a hazának, a 48-iki események áldásait egyformán élvezzük. Minden jó magyar honpolgárnak egyformán kötelessége hát a nemzet nagy napjait, kimagasló történeti tényeit megünnepelni.

Teljes mértékben meg volt tehát az ünnepnek általános jellege. Az egész város ünnepi díszítést öltött magára; városunk rég nem volt ilyen egyértelmű, lelkes ünnepnek tanuja.

A polgárság ünnepe

Zombor város polgársága vagy 5 év előtt kezdette meg március idusának megünnepelését. Minden évben nagyobb szabásúvá lett az ünnep. Tavál már nagy sikerű díszelőadást rendeztek a színházban.

Ez évben a rendező bizottság, tekintettel az 50. évfordulóra, rendkívüli előkészületeket tett. Már hetekkel megindult a mozgalmak, hogy az ünnep fényben és általános jellegében felülmulja az eddigieket. Hatalmas vörös falragaszok hívták meg a közönséget s közölték a kiváló programot. Napokkal előbb a belváros s a főbb utcák lakói külön kérelem-levelet kaptak, hogy díszítsék fel házaikat és világossítsák ki az ablakokat. A falragaszokon is felkérte erre a rendezőség a közönséget. A hatóságok, hivatalok, egyletek és testületek külön meghívóval lettek az ünnepélyre meghíva.

A falragaszokon 250 polgár neve volt olvasható, a kik társadalmi és rangkülömbőség nélkül sorakoztak a hazafias ügy zászlaja alá.

A rendezőség fáradozásainak meg volt a maga eredménye. Mint egy ember, úgy tűnt fel az ünnepélyeken az egész város.

Zászlódisz, kivilágítás, díszmenet.

Sok házon már 14-én reggel kifüggesztették a zászlót. A délutáni órákban pedig már nem volt egy ház sem a trikolor dísz nélkül. Mint egy zászlótenger, úgy tűnt föl a város különben komor utcáival. Jártak-keltek az emberek, nemzeti színű kokárdákkal, várva az estét, a mikor az ünnepségek megkezdődtek.

A megállapított program első pontja volt a 14-én este eszközlendő kivilágítás és megtartandó díszmenet.

Alig kezdett sötétedni, kigyultak egymás után a házak ablakaiban a gyertyák és mécsek. Hét órakor minden épület ablaka fényárban uszott. A főbb utcák teljesen ki voltak világítva, de künn a külvárosokban is nagyon sok ház ablakában, ha más nem, hát egy szerény mécses pislogott. Nem akarjuk külön kiemelni az egyes nagyobb díszszel világított házakat, csak általánosságban azt jegyezzük meg, hogy a város valóságosan fényárban uszott. Elragadó képet nyújtott, szinte örült az ember lelke, ha végig sétált az utcákon.

Szép idő is kedvezett az ünnepnek. Gyönyörű tavaszi est volt. Az égről a csillagok milliárdjai ragyogtak le s ragyogásuk egybeolvadt az örömlángok fényével.

Rendeteg néptömeg járt-kelt az utcákon. Kicsiny és nagy, öreg és fiatal, asszony és férfi, a város apraja-nagyja ott hömpölygött, mint egy áradat a városban szerte. Elragadtatással, hazafias örömmel gyönyörködtek a pompás kivilágításban és várták a díszmenetet.

8 órakor indult meg a díszmenet. Elöl hatalmas nemzeti színű lobogót vittek. Azután jött a tűzoltó-zenekar s a tűzoltó-testület számos tagja 40 lampionnal. Azután 100*petróleum-fákllyát vittek. A menet két oldalán a rendőrség kordont képezett, hogy semmi tolongás ne zavarja

a rendet. A kordonon belül haladtak a lampion és fákllyá vivők, a rendezőség és a két dalárda tagjai, továbbá a polgárság köréből még számosan. A merre a menet elvonult, nyomában mindenütt kísért a hatalmas emberáradat. A tűzoltó-zenekar hazafias dalokat játszott, közbe pedig a polgárság s az ifjuság ezer torokból énekelte a „Szózat“-ot, a Kossuth-nótát s más lelkesítő dalokat.

A menet a városháza udvarából indult ki s a Szt-György-térről a Kossuth Lajos-utcába fordulva, azon végig haladt. A Kossuth-utcaból a Deák Ferenc körútra tért; a Deák Ferenc körúton, Erzsébet körúton, Széchenyi István körúton és Bajai utcán körül vonulva ismét visszatért a Szt-György-térre, illetve a városháza udvarába. A városháza udvarán, a kalapot levéve, ismét elénekeltek a „Hymnus“-t. Ezzel a menet szétoszlott.

A gyertyák és mécsek világa még sokáig ragyogott az ablakokból. És lelkes apróbb csapatok még többször bejárták a főbb utcákat, hazafias dalok éneklésével hirdelve a pár óra múlva megvirradó nagy évforduló jelentőségét.

Az isteni tisztelet.

Március hó 15-én reggel csak fokozódott az ünnepi hangulat. Mintha valami nagy vallási ünnep lett volna, ép úgy el voltak lépve az utcák közönséggel. Délelőtt 9 órakor pedig a Kossuth-utcaban s a belváros többi főbb utcáiban az üzleteket hazafias kereskedőink bezárták. Ez az örvendetes körülmény csakugyan megadta az ünnepi jellegét. És ott lengett e napon is a házak ormán a pompás zászló-disz.

Az ünnepélyes isteni tisztelet d. e. 9 órakor volt a róm. kath. templomban. A főgymnasium és felső kereskedelmi iskola ifjuságának isteni tisztelete volt ez, a melyen az előre megállapított program szerint a polgárság is megjelent, a d. e. ünnepélyeket külön isteni tisztelet tartásával nem akarván megzavarni.

Az isteni tiszteleten Buday Gerő, hittanár celebrált, s a főgymnasium ifjusági énekkara énekelte.

Az isteni tisztelet alatt a polgárság ünnepélyeinek rendezősége mozsarakból 40-et lövetett a megyeháza terén.

A matinée.

Délelőtt 11 órakor matinée volt a városháza nagytermében. Főlöszeges, magasztos, felejthetlen emlékeztető ünnepély.

Díszes hölgyközönség s a társadalom minden rétegének nagy serege, Trischler Ferenc polgármesterrel az élén, zsufolásig megtöltötték a nagytermet, az oldaltermeket, sőt ellepték még a folyosót is.

Bevezetésül a kaszinó-egyleti dalárda énekelte el a „Szózat“-ot, hazafias tüzellel, zenei tökélyvel. Azután Rác Soma szavalta el Trencsényi Károly következő magas szárnyalású, poetikus ódjáját:

Az ötvenedik évfordulón.

(1848—1898. március 15.)

Emlékezt, te multakon merengő
Beszédes agg, mondj szép regét nekünk!
Vezess magaddal! — bár sötét az ösvény,
Szívünkben ég fényes szövétnekünk;
A lelkesítés benne lángra lobbant,
Hogy méltó légyen a mi ünnepünk.
— A hős regét lelkünk gyönyörrel issza:
Vezess, vezess a mult időkbe vissza!

S szól a rege: Tél volt, fagyos, hideg tél
A földön és szivekben egyaránt.
A természet fásult álomba dermedt,
S a nemzet is — élő-halott gyanánt...
Ám jó a Március langyos lehelé!
— A léghen im dalos pacsirta szánt —
S a merre a tavasz szellője lengett,
A természet s a szív fagyja fölenged.

Fáradt lemondás friss reményre válik,
Fősvény önérdék áldozatra kész;
Már nem siket a fül a kor szavára,
Kél gondolat, zeng szó, munkál a kéz.
Egyenlőség, testvériség, szabadság!
E hármasszeme egyértelmű lész;
Egykép dobogtat minden hó kebelt,
S a mit kívánt a nemzet, mind betelt.

A gondolat, a szó ismét szabad lón,
Önkény bilincse nem szorítja már;
Fönn száll csapongva s zeng a tiszta léghen,
Mint börtönéből szabadult madár.
Mint talpra magyar! — riad Petőfi hangja
— Első szabad szó! — s mint a villám-ár,
Uj éltet ad az elszibadt tagoknak,
Hogy töle nagy, merész munkába fognak.

A talpra állott nemzet topanása
Meginágt egy nyolcszázados falat...
Keltte erő egy célra tör serényen,
S a hátyabontás kétfelül balad;
Kivül a nép, mely szolgaságba görnyedt
S benn, kik pihentek századok alján,
Együtt munkálnak, hogy büszkén kiáltsák:
A jog egyenlő; — ninesen több kiváltság!

S a porba hullt romokból im fölépül
Testvériség, magasztos templomod,
Hová e hon minden fia beléphet, —
Kebledre mind szeretettel vonod.
Bár más ígét zeng istenéhez ajka,
S oltára más: békén áldozzon ott;
Vágyad csak egy: kit szárnyai takarnak,
Magát örömmel vallja mind — magyarnak.

Ma ötven éve volt e nagy, dicső nap,
Az új, szabad nemzet ölelkezése.
Történelem, vésőd ebbe hasonló!
Az érelapokra többet is ha vé-e?
Nagy győzelem... Nagyobb, mint a világot
Reszkettető félisten hadverése...
— Magát győző meg, s nem véres tusán
E nemzet — Márciusnak idusán.

Oh Március! ha jössz langyos lehaddel,
Olvaszd szívünkörül a fagyos leplel!
Egyenlőség, testvériség, szabadság
Hevitse mindig a magyar kebelt.
E hármasszeme a ki érzi, érti,
S követni kész, — méltón az ünnepelet;
Csak annak ajka nyilhat hó imára:
Áldásod, Isten, küldd le a bazára!

Mint a dalárda, úgy most a szerző s az előadó sűrű tapsokat arattak.

Ezután Kozma László országgyűlési képviselő mondotta el remek alkalmi beszédét. A gyönyörű, ritka szónoki verével előadott beszéd mély hatással volt a közönségre. Sűrű éljenek, lelkes helyeslések kísérték nem egy gyönyörű részletét. A beszéd szóról szóra így hangzik:

Mélyen tisztelt ünneplő gyűlekezet!

Üdvözlöm önöket ama közös érzés nevében, mely ma egy nemzet millióinak lelkét kegyeletes felbuzdulásban tartja.

Üdvözlöm önöket népszabadságunk virradatjának ötvenedik évfordulóján. Üdvözlöm önöket ama fényes nap örök jelszava: a szabadság, egyenlőség, testvériség nevében.

Nemzeti ünnepünk édes láza te, gerjedez szívünkben, míg megfürösztjük lelkünk a multak napfényes tanulságaiban!

Mi volt nekünk 1848 március 15-ike? A népjog, a népszabadság, az egyenlőség eszméjének diadala.

Ama csodatételek között — melyeket ezer éves történetünk annyi megpróbáltatásai alatt a nemzeti erő végrehajtott — a legfényesebb.

Csak egy lépést; nem, nem is egy lépést, csak egy nyomnyit forduljunk vissza nemzetünk történetében. Idézzük föl sirjából csak e századnak harmadik tizedét.

Csoda, hogy ez országot még Magyarországnak nevezik. Rab a gondolat; a lélek szárnyai lemetelvé. Irodalmunk kietlen parlag. Szégyen a munka; a művészet lealacsonyító.

Egy nép lakik itt, melynek főnemessége megutálja hazája nyelvét, — kikacagja ősei erkölceit, elfelejtette nemzete történetét. De föl van táplálva benne a büszség, az önzés, a szükkeblőség, az előítélet, a lelki sötétség...

Az ország lakosságának még most is csak huszad-része a nemzet, az ur, — a többi aztán jobbjagy, szolgál, rab! melynek nyomoruságát nem látja, sérelmeit nem hallja senki.

Nemcsak a nyelv halott, melyen az élő igazságot szolgálnak... maga az igazság is — az. A hatalmi szeszély hitvány eszköze a bíró.

Eltakarjuk arcunkat, ha látjuk, hogy akad az alkotmányuk olyan védbástyája, mely egy alkotmányértó udvari rendelet alkalmából hálatelíratot intéz a fejedelemben.

S hol az ifjuság? A „háza reménye“, — a jövőndő letéteményese, — a „vértanuk fején cser-ág“, — az ifjuság, melyre a költő, mint egy oltárra, akként esküszik?... Elbutitva, léha tivornyákban bősöködik.

Nincs már a nemzetnek tudása, elsorvadt hite, eszményeit elvesztette. A tunyaság koporsójába van már fektetve a vágy, az erő záloga, az élet öntudata!

Az elcsüggedés, a lemondás, a lassu haldoklás, az enyészlet kietlenül visszhangtalanul süvölt végig a költő apostoli elkeseredése: „Nem látod a boszus egeknek ostorait nyomorult hazádon?...”

Ime a „ledölt szobor!“ és senki, távol, közel, a ki kiemelve fertőgyából?...

S a nemzet haldoklása közben újra, meg újra megjelenik a nyugoti égen egy süvöltve száguldó égitest, a népszabadság csillaga, a szabadelvű eszmék gyújtó sugárzónevel... mintegy az óvilág, a hagyományok végét jelentve...

A félszázadon keresztül lelketlen áltatás és áltatás által visszafélesztett magyar nemzet csak egy vészjós égi kísértet képét látja az új csillag idegen fényében is.

Hiszen a mi állameletünk egholtozatán már szinte ezer éven át a nemzet sorsának kipróbált vezérszavai ragyognak s azoknak középpontjában maga az — alkotmány szerzet...

A nemzetet csupán a négy országos rend alkotja és ezeknek kiváltsága nemcsak szoros összefüggésben állnak az ország alkotmányával, de azok az idők folyamán szinte azonosítva lettek az alkotmányos szabadsággal...

És nem csupán saját előjogait báványozza a nemzet alkotmányában, — de annak szent testében szabadságaival együtt a fajfenntartás érdekeit védelmezi.

Századokon át, minden kérdésben, ez az alkotmánybűség képezte őseink itélettelének első forrását. Ez kalauzolta törvényhozásainkat. Ez tüztöt ösvényt, ez állított határköveket művelődésünk minden szövevényeiben...

Rettenve fordult el tehát a nemzet elsatnyult közszelleme az új eszmék világossága elől is, melyeknek már első rohama is — elsőpörte a kiváltságokat, tróntusok kárpitjait szakgatta le, alkotmányokat forgatott ki sarkaiból, sőt ledönté az isten oltárát...

— Van-e hatalom földön — égen, mely rajtnak segíthet?!

Mikor a választott népet végromlás fenyegeti: akkor támaszt számára a nemzeti isten Ezékielt és Dánielt... az isten dolga az is, hogy mikor erős áramlása van az újjászülő eszméknek: akkor támadnak emberek, a kik elhagyják halászmesterségüket, hogy az eszme szolgálatára szenteljék életüket...

A nemzet lantosai vettek szájukba új éneket, hogy a költészet varázsujjainak érintéssel feltámasszák a kibúrt szivekben a hazafiságot, a nemzetiség érzetét.

Az ébresztők nyomában megjelent Sámuel próféta, egyenesen feltörte a rémséges halál kapuját, hogy — saját szavai szerint — „felriassza halálos álmából a rothadásnak indult nemzetet, hogy kitzúzza az újjászületés, a haladás ösvényét...”

Támadtak nyomában a többiek.

Az 1848. március 15. dikét megelőző alig 20 esztendő, alig 15 év századok küzdelmét foglalta egybe. Az az idő volt ez, midőn nem az összeségnek, hanem egyeseknek tündöklő erkölcséből táplálkozott a nemzet, egyesekből, kikben izzott a baba szerelme, kikben szertelen arányokat öltött a kötelességtudás s egy nemzet jövődjé föltölti felelősségérzet, azzal a hittel, hogy tőle függ az ország sorsa, a korszak győzelme... Lélekkáprázatok e küzdelemnek történeti tanujelét...

Es végbement; a nemzet erejének újabb, — legfényesebb csodatétele!

Csoda igen, minőt az Isten csak azon nemzettel művel, a kit akarata eszközéül választott; a kit külön hivatásra jelölt ki a végből, hogy a gondviselés céljait, — az általános emberi szabadságot, a világszabadságot szolgálja.

Az új eszméktől duzzadozni kezdett a hazafiak szive, mint a hogy sejtben, bimbóban a szülemő élet feszül, lüktet, pezseg.

Áthátolta már a jobbokat az a tudat: hogy el kell porlania minden alkotmányos intézménynek, ha a szabadság formái a változó viszonyok szerint át nem alakítottak. Tudták már, hogy az az anyag, melyből egy szabad ország épül, nem a kiváltságos osztály, hanem csak egy nemzet lehet. Föltámasztotta a nemzetet halottaiból az: mitől életét feltette; a népszabadság, a jogegyenlőség, a demokracia szelleme.

Kitűzetett Magyarországon a demokracia zászlaja. Ki emelte fel? A polgári elem bizonyára, a jogegyenlőségi eszmék természetes képviselője és letéteményese? Nem! Felemelte az uralkodó osztály, a köznemesség; és önként, sőt önmagával küzdve letette kiváltságait, anyagi előnyeit, letette a baba oltárára, hogy ennek már csak pislogó áldozattáze lángoszlopban lobogjon eg felé, s „mind a világévég általa kimenjen Néplünk birodalma, neve, dicsősége!...”

Közlekedett feltartóztatlanul az, a mi addig csak a költők ábrándjaiban, a bölcssek terveiben kísértett: az új idők teljessége.

Es 1848. márc. 15. ikén — ma ötven éve — megjelentek újra az isteni világosság jelképei, a tizes nyelvek alakjában, és tlenek mindenikre az apostolok közül, a kik most is kezdenek vala szólni más nyelveken, tőlük addig nem hallott ihlet, elragadtatás, lelkesedés nyelvén, akikről ezuttal is azt mondják vala a sivarlelkű farizeusok: „édes hortól részegedtek meg ezek...”

Ugy van, ugy! 1848. márc. 15. diki a mi megújult szabadságunk születése napja; nemzeti megújulásunk pünkösdi ünnepe!

Ezen a napon döntötte le nálunk a sötét bagymányok torlaszait, a kiváltságok elszigetelő gáttölteit a szabadság szelleme, az a teremő batalom, mely az 1848. iki törvényekben a jövődjé, az új Magyarország alapköveit lerakta.

Kitárult előltünk a fejlődés tágas kapuja, jobb jövődjé bontakozó rajzaival... A gondolat, a szellem fel lett oldozva bilincseiből.

Szabaddá lett a lelkiismeret. A nemzet történelmi jogainak keretében szabadon fejlesztheti ma e földön hitét, nyelvét, erkölcsét minden vallás és minden nemzetiség.

Szabaddá lett a sajtó, hogy őrt álljon közszabadságaink felett, midőn betűiben a nemzet szívverése lüktet. Szabaddá lett a föld, elidegeníthető és osztható; felszabadult vele a forgalom, a verseny, a hitel, az ipar, a vállalkozás, a munka...

Szabaddá lett a nemzet-lét erejének ósforrása, a nép. A nemzet testébe olvadt végre az a földhöz ragadt jobbágy, mely az új haza berendezésének minden terhét vállain hordozta, felviteték az alkotmány saucái közé — én, ti és mi mind!...

Eltöröltett ötvenkét törvényhozás; alkottatott helyette egy, melyben a nemzet akarata a népképviselői rendszer alapján érvényesül, — és a mely egyszersmind a tetteiért felelős kormányának országos ítélőszéke.

Két ország helyébe nyertünk egy hazát, melynek közös szerelmét együtt növelünk olyan jól esik...

A márciusi szellem erejével felküzdöttünk már magunkat a legszabadabb, a legszabadelvűbb nemzetek sorába.

Nemzeti ünnepeink édes láza te, gerjedezz szívünkben! Ne legyenek minéltünk soha idegen isteneink az előtt a szentháromság előtt, ki bennünket felszabadított, a szabadság, egyenlőség, testvériség szentháromsága előtt...

Eljen a baba!

Eljen a király! A kötelességérzet vértanuja, ki azonosítja magát nemzeti érzéseinkkel: eljen a király! Szabadságunk jószágos gyámola: eljen a király!...

Befejezésül az iparos dalárda énekelte el a „Himnusz“-t. A közönség állva hallgatta meg, majd együtt énekelte a dalárdával. A matinée 12 órakor ért véget. A publikum egy lelkes, igazán hazafias ünnepnek hatása alatt oszlott szét.

A diszeloadás.

Este hét órakor kezdődött a színházban a diszeloadás.

A lelkes közönség itt is rendkívüli nagy számban jelent meg. Ha színházunk ötször akkora volna, hát bizony nem maradt volna egyetlen egy üres hely sem.

A diszeloadás bevezetésül a kaszinó-egyleti dalárda énekelte el a „Nemzet imá“-ját. Lati-

novits Szaniszló pedig a következő remek ódáját szavalta el:

Félszázad év.

Félszázad év subant el röpke szárnyon
Miként a fának tépett levele,
Félszázad év dicsőség, fájdalommal
És szebb jövő reményeivel tele.
Félszázad év egy teljes emberöltő
Meddig alig tart rövid életünk:
S a fényes mult dicsőségét siratván,
A nagy napokról így emlékezünk.

Apák ajkáról szállt az ivadékra,
Ugy hallgattuk mint egy bűvös regét,
Ifjúi hév szökött fel arcainkba,
A büszke szók szívünk megrezgeték:
Ugy fájt, hogy akkor mért is hogy nem éltünk
S nem villogott kezünkben is a kard,
Nem szólíthattuk lángoló szavakkal
A tespedésből talpra a magyart.

Csodás regék a mythos fénykorából:
Földön járó égből jött istenek,
Kipattant szikrák Isten homlokából,
Melyek mint jöttek, úgy eltűntek;
Hősök, kiket a röpke pillanat szült,
Kik elveszének, mint bolygó tűzek,
Kik ifjan veszték el mosolygó arcait,
S babér borítá minden léptüket.

Mondtak regét az újabb Tyrtaeusról,
Kinek lautjau ének csendült vala,
Hol rendekét halál kaszája vágott,
Ott csegett mindig szabadságdala.
Ifjúból férfi, roskadt aggból hős lett,
Ha kardja nem volt, ragadtott kaszát,
Vakon, elszántan, ugy rohant előre
Mégvédeni a vérbefullt hazát.

S a szellem, mely a rabigába kötve
Hosszu időig csak raboskodott,
Lerazva terhes nyűgeit magáról,
Mint éjszak fénye, egekig csapott.
Magasztos eszmék keltek a szivekben,
S miként tavasszal fakadó virány,
Ujult remény támadt fel mindenekbe,
A népszabadság első hajnalán.

Az elvetett mag busásan kisarjadt,
S erőre kelt a serdülő gyökér,
Hiszen olyan bőven öntözgeté azt
A legdrágább nedű, — a honi vér.
Kik küzdve elvérzettek anyyi ezren,
S nem élvezék munkájuk érdemét,
Most büszkén néznek onnan a magasból,
Mert nem küzdtek elérhetetlenért.

A vértanúk porából nőtt az áldás,
A sarjado vetés életre kelt,
Nebéz küzdelme a dicső napoknak
Meghozta az óhajta várt sikert.
Felső rügyét a fagy bár megviselte,
S már néha azt bívünk, hogy elveszett,
Volt Istene a pusztuló hazának,
Az örködött a gyenge sarj felett.

A vér, a mely a nemzet lantosának
Sebéből habzó patakokba folyt,
A tizenháromk gyászos szenvedése,
A mely kereszté tette a bitót,
Égig kiáltott fájdalmas szavával,
S áldásra válna onnan visszazállt, —
Kivívta azt, hogy egy vitéz szabad nép
Magának vall egy szabad hazát.

Megért a hosszu küzdelmek gyümölcse,
S hogy most megüljük annak ünnepeit:
Emlékezünk a bátor magvetőkről,
A kik a gyenge sarjait tiltették,
Kiknek lelkében megfogant az eszme,
A kiknek szóra vált az ajakán,
A kik pirosló vérről gyamolították
Feltámasztása első hajnalán.

Aldott legyen a sok-sok jeltelen sír,
A hol pihennek porló hamvaik;
Aldott legyen a puszták vadvirág,
Mely csendes álmaik felett virít;
Aldott legyen a föld, mely befogadta,
Aldott a hant, a mely rájuk borul;
Aldott legyen az esti szello, mely dalt
Susog nekik hősök csatáirul.

S ti tisztos aggok, hófehér galambok,
— Hajdan megannyi bátor daliak —
Kiket becsül a nemzet ifja véna,
Kiket irigyen bamul a világ.
Emlékei dicső, tündöklő multnak,
A kikre mindig oly büszkék vagyunk;
Elaggott testben ifju hősi lelkek:
Legyetek földözölve általunk.

Ti láttátok a napot felvirradni,
Ti kísértétek utját szüntelen,
Ti láttátok véresen elmerülni
És feltámaszni újra fényesen.
Tétek volt a harcok fáradalma,
A hon búján is osztozkodtatok:
Ha már sötét, borongó volt a hajnal,
Fényes legyen lenyugvó napotok.

Félszázad év subant el röpke szárnyon,
Hogy most megüljük legszebb ünnepeink;
A multak fényes álmain merengve,
A nagy napokról így emlékezünk.
S jövődjé századoknak unokái
Ismétlik majd az édes drága dalt,
Melylyel lánglelkű szellemek vezették
Szabadságáért halni a magyart.

Ezután színre került Trischler Károlynak következő drámai költeménye:

MÁRCIUS IDUSA.

— Drámai költemény. —

Írta: Trischler Károly.

Személyek: A Nemtő.

Az idő.

Petőfi.

Egy férfi.

A függöny felgördültekor halk zene, mely lassan-lassan elnémul.
Az idő agg férfi, egy fa alatt pázsit padon ül. Előtte gömbölyű szék, melyen egy homok-óra áll. Az idő elmerengve lapozgat egy nagy könyvben.

A Nemtő ifju leány virágos bottal kezében, óvatosan körültekintve jó, mintha a természet szépségeiben gyönyörködne.

Nemtő (kis szünet után).

Béred és völgyed, ragyogó virányid,
A dülő viskók és paloták lakóit,
Láttam... és lelkeim tele van tevéled
Szép Magyarország!

Az idő. (Eszeveszi a közeledő Nemtőt, a könyvet becsukja.)

Szólj és mondd, ki vagy te égi jövevény?

Nemtő.

Mint monddod, ugy van, égből jöttem én.
Hová nem ér fel törpe képzelt
Ott fenn lakom, fenn csillagok felett.
Csillaghomból bú tekintetem
E földön és népen pihentetem.
Örömkönyfím dus harmatja hull,
Ha a magyar föld népe boldogul.
S ha sors baragja hányja és veti,
Reménységárt, vigaszt küldök neki.
Nincs nappalom, nincs akkor éjjelem,
Imát sóhajtok érte szüntelen,
Míg a vihar felette csendesül,
És e hazának jobb napja felderül.

Az idő.

Légy földvöz nálam bájos idegen!

Nemtő.

Nem vagyok én idegen neked:
Te jól ismered, óh Idő engemet.
Az én nevem: a hazaszeretet.

Idő. (Áldólag terjeszti felette karjait.)

Nemtő.

Édesb vagyok, mint a menyasszony csókja,
S forróbb, miként a déli nap heve.
Nem nyílik ajkam tőres cifra szókra,
Hangom szivekben dobogó zene,
Szemem lobogása készíti csatára
Az élni-halni kész ifju szívet,
S én ragyogok le élte alkonyára,
Balsorsa kit honából számkivet.

Az idő. (Örömmel.)

Isten hozott! Isten hozott!

Nemtő.

Egy ezred éve örködöm e földön,
Egy ezred éve áldoz ez nekem
Szent oltárán, melynek tűze szivében
Ég ölthatatlan s nem löhad sob' sem.
Ezret fordult utján a föld azóta,
Ezerzer zöldült, sárgult a levél,
Ezer szerelmet ringatott ő május,
Ezerre ejtett szemfödőt ő tél,
A feeskepar ezredik unokája
Építi fészket az eresz alatt,
De ez a föld, mely akkoron magyar lett,
Az ezer év, ezer veszélye mellett
Áldozott nekem és magyar maradt!

Az idő.

Iserem e népet, jó magam itt voltam,
A mikor csótáros ménégen
Párducarmokkal átöltel vezérek
Reptültek erre s a felkelő nap
Szűz csókja éggett pajzsukon,
Mikor a hét vezér piros pecsétje
Pusztaszernél lefoglala e földet
Örök tulajdonául a magyarnak.
Mikor Pannonhegy hármas balma ormán'
Fehér lovával állott a vezér,
És nézett jobbra, honnan hódolattal
Vadas Bakony zugasa földözölte,
És nézett balra, hol a messze síkot
Halas folyók hulláma öntözé,
Hol a távolban Róma rakta várak
Miveskedő nép hangya-fészkei,
Veték feléje körvonallukat.
S szolt a vezér: Hadúr! ez dicső föld
Pannónia országunk hazánk lesz!

Nemtő. (Lelkes örömmel.)

Ugy van, ugy van! Beszélj!

Az idő.

Beszélhetnék napfényes ünnepekről,
Mikor három tenger tartotta tükrét,
Hogy megigazgathassa hajdiszének
Magyar virágait Hungária.
Ünnepről, mely minden szál virágát
Hunyadinak koszorujába fűzte,
S magyar dicsőség, magyar dalait
Hordozta el szellője szárnyain
A Balkán rózsálgateteibe.
Ünnepről, melynek ébresztő zenéje
Egetverő nemzetkiáltás volt:
Duna jegén a negyven ezer ember
Mátyás királyt mikoron élteté.
Lerajzolhatnám az ő hős alakját,
Sok nagy tettét, fekete seregét,
Turul madárnak újjászületését
Corvin hollóban, mely Buda fokáról
A bécsi sas fészkebe települt.

Nemtő.

Csodálatos! csodálatos: beszélj!

Ar idő.

Majd jött ünnep s mint bús fekete felbő
Vonult ismét a Kárpátok felett.
Kuruc sasoknak komor serege,
"Pro patria et libertate" jöttek,
Ősök szívével, ősök fegyverével
Rákóczyaknak zászlaja alatt.
Tárogatóink barchivó dalára
Megilletődve dobhant meg a szív
S regmúlt regényes korról álmódott.
Sasokként jöttek, fejlőd kikelettel
S levélhulláskor szálltak mint a darn
Eyhébb vidékre Rodostó felé
A tárogató onnan zokogott,
De hangja elhalt a vermezőn.

Nemtő.

S mindig csak örömben vettél részt,
Mindig csak ünnepe volt e népek,
Gyász napja soha?

Ar idő.

Regelhetek gyászemlékű napokról,
Melyek vöröszákkal tüzdélék keblét
S könyvekből szórt fűvére barmatot,
Regelhetnek egy napról, mely Sajónál
Csontbalmokat font át repkény karokkal
S enyészet bánat sarjadó virágit
Egy nemzetnek szemfedőjére termé.
Volt kikelet, a melynek ibolyája
Dügvészit lehel virágos ligetének,
Károgó holló volt a csalogánya
S a lefvő kürt gyász zenéje mellett
Királyi koronával játszadoztak
A Cselepaták hajló fűzei.
Rabláncot töltött három emberöltő,
Mint várta azt a felséges napot,
Melynek feltámadási ünnepe
A puska por tömjén füst fellegeiben
Erc torkok bömbölték az alleljútt,
Attila várát vérrel megvevén,
Mikor feltűz az ősi lobogót
Az ozmán vérben fűdő Petneházy.

Nemtő.

Elnyel sokat a föld. Széthontja bent
S a mi nemes van benne visszajadja,
Hogy tovább élve törjön ég felé.
A vér títzét, a csontok erejét
Borban, buzában, rügyek illatában,
Erdők szívéből szálló levegőben
Mekkapják újra az örökösök
Utóda a sírba szállt apáknak,
S kitör belőlük az ősök szava,
Karjaikból az ősök ereje,
Szívökből az ős vérenek lángolása.
Hát tudod-e milyen volt kitorése
A legutolsó, legszebb ünnepe,
Mely március nagy idusán nyílt meg
Es elborított sikot és hegyet,
Babérfán termő trikolor virággal,
Melynek töve tavaszok fordulása
Azóta mindig új es új virággal
Hinti tele a márciusokat.

Ar idő.

Ily nagy, ily szent ünnepről képet festeni
Kittzött célnak bármi Isteni
Elérhetetlen vagy marad örökre,
Mert hol a lélek, mely zsongván a multban
Mámorban nem szédül le ittasultan
Mikor reá, szemét szárnyát befödve
A képzelet fájának ágirul
Csodás multnak virágosje hull.

Nemtő.

Dobog a szívem, úgy mint a tied
Kitorni készül oldalát a szó,
Melységes ihlet játszadoz a hárfá
Benn megfeszült élő hurjaival.

Ar idő.

Hallgasd csak meg éjnek éjszakáján
Szélesendben a mint zug a reneteg,
Jegyezd fel hangját a pataknak
Mily önfelédten éjjel eiseveg.
Alvó virágok rezgő ajakáról
Csókold csak le álmodó halk szavát,
Vigyázd csak meg mit int le szemével
A mindent látó csillag miriád,
Megtanult arra, mint ébredt fel e nép
Harom százados éjszaka után,
Szélesendben, éjben, viharban, fényben
Nem lát ilyen napot többé a világ,
Fölbredt a nép a dicső látományra,
Megmozdult a rom, a holtak éledtek,
Millió szívnek ez volt ébredése,
Millió szívnek föltámadása!

Nemtő.

Minden népek részét kiosztá a végzet,
A magyar népek a legdicsőbb jutott:
A népihitő, drága szent szabadság,
Az egyenlőség és a testvériség,
Hármas dicső cél fényugárban égve,
Egkebe érő hármas piramid
Nagy ideálok tiszta aetherébe
Büszkén, mereven nyújtja csúcsait.

Ar idő.

Rügyfakasztó márciusnak idusán
Törte össze rabláncát a magyar,
Megesküvék a hon égő oltárán:
Rab lenni többé nem fog, nem akar.
Az eszme ige lón, a nagy világon,
Az ember ember, nem rabslóga hát.
S ki durva láncot kényszerítve rávon,
Nem azt gyalázza, csak saját magát,
Legyen szabad, mert annak szívetelt ő
A röpke élet tarka szinterén,
Legyen szabad s mint hozza búja, kedve:
Sirjon, vigadjon ifjú és a vén.

Nemtő.

S az eszme ige lón a nagy világon:
Az ész bilincsbe verni nem lehet!
Porból kikél és szállva röpke szárnyon
Fehők felett előri az eget

S napként ragyogva néz a földre vissza,
Hol elmúló kincs fénye őt, vakit —
S ki ezt a fényt még mint a léget issza,
Kacagja azt, mely úgy is balga bit
Jer hát vezess a dicső multnak
Biborszió hajnalbasadásához,
Bűvös tükörben tüntesd újra elé
A napot, melyen újja szívetelt e nép.

Ar idő.

Jer hát velem!

Lassan kivonulnak, ez alatt mindinkább közelődő zene Rákóczy-induló. A muzeum oszloposarnoka telre néppel, zászlókkal Egy férfi felolvasa a 12 pontot. Az idő es nemis megjelennek és a közepén álló Petőfi szavalja a „Talpra magyar”. E jelenet alatt biborszió görögütöz világitja a színpadot.

A szavalat után Hymnusz, melynek végső akkordja után a Rákóczy-induló és a függöny le

A pompás darabnak rendkívüli nagy volt a sikere. A közönség valósággal gyönyörködött a remek jambusokban, a szebbnél-szebb költői gondolatokban.

A nemtő szerepét Pataj Sándorné Vida Etelka játszotta. Megjelenése, művészi előadása általános tetszést és zajos tapsot aratott. Az idő szerepét Szalay Frigyes alakította. A darab befejezését képező 1848. március 15-iki muzeumi jelenetnél Petőfi Duronelli József személyesítette igen ügyes maszkkal és a „Talpra magyar” lelkes elszavalásával. Szakács Lajos tűzzel olvasta föl a 12 pontot.

Befejezésül úgy a szereplők, mint pedig a közönség viselkedése elnékelte a „Szózat”-ot. Leirhatatlan volt a lelkesedés, mely a közönség lelkesületét áthatotta.

A bankett.

A díszelőadás után 9 órakor a polgári kaszinó-egylet összes termeiben bankett volt. A banketten 294-en vettek részt; a sok résztvevő között mintegy 180 nő volt.

A vacsora eltartott fél 12 óráig, a mikor asztalbontás után az ifjuság a nagyteremben táncra perdült s járta a jó magyar ropogóst reggeli 4 óráig.

A vacsorán a következő tóztok mondtak: Öfelségét Bárcki Iván köszöntötte fel; Trischler Károly a nap emlékére, dr. Donozlovits Vilmos az 1848. évi márciusi események nagy alakjainak emlékére, Vértesi Károly az öreg honvédekre, Szalay Frigyes a magyar nőkre és a jelen volt hölgyekre üritették a serleget.

E tóztokkal egyuttal fel lett avatva a gyönyörű kivitelű, nagy ezüst serleg, melyet a rendező bizottság gyűjtés útján szerzett be, hogy minden évben a március hó 15-én megtartandó banketten azzal a serleggel mondassanak el a hivatalos felköszöntők. A serleg a polgári kaszinó egylet őrizetére bízatik.

Jókai Mór üdvözlése.

A bankett folyama alatt Bárcki Iván jelentette, hogy Jókai Mórt, a 48-as idők élő nagy alakját táviratilag üdvözlétek. Trischler Károly felolvasta a távirat szövegét, mely így hangzik:

Jókai Mór urnak

Budapest.

A zombori polgárság március idusának félszázados évfordulóját ritka lelkesedéssel ünnepelevén, ama nagy nap élő kiváló nagy alakját, nemzetünk koszorus költőjét, Uraságotat hódoló tisztelettel üdvözlő és az ég áldását imádkozza le reá.

A rendező bizottság.

Lelkesen vette tudomásul a közönség a rendezőség ezen ténykedését.

Tóztok.

Szószerint közöljük a következő, az illető szónokok által átengedett tóztokat:

Bárcki Iván beszéde.

Kedves honfitársaim!

Hálával eltelve az isteni gondviselés iránt, sorsom különös kedvezésének tekintem, hogy 1848. március 15-ének idei évfordulója alkalmával, munkatársaim megbízásából ismét nekem jutott a szerencse, hogy a pohárköszöntések sorát megnyithatom.

A sors különös kedvezésének kell ezt mondanom, mert hisz velem együtt nem egy itt jelenlévőnek lelki szemei előtt megjelennek a visszaemlékezés képei, a midőn évekkel ezelőtt, felve és a nyilvánosságtól félre vonulva összegyűltünk március idusán, hogy mindazt felidézttük magunkban, a mit a nagy nap emlékezete sugall.

Minő változás állott be azóta!...

Önök mindannyian tanúi voltok a ma lejajlott ünnepélyességnek. A kik ennek a rendezésében eljártunk, nekünk sem elég erőnk nem volt arra, hogy a mit jónak látunk, azt nem szorulva senkire, meg is csináljuk, sem hatalom fölött nem rendelkezünk, a mikor mások, sokak, az egész társadalom segítségéhez fordultunk.

Es dacára ennek, ünnepélyünk méltó volt városunk közönségéhez, melynek apraja-nagyja, férfiak és nők, iparosok és kereskedők, hatóságok és hivatalok, magyarok és szerbek, egyszóval mindenki, kibez támogatásért fordultunk, megtette tülön-tul mindazt, a mit kértünk.

Március idusát ma már oly ünnepek tekinthetjük, a melyet Zombor város falai közt, örök időkön át, mint szent hagyományt fognak tisztelni és illő fényvel megülni; oly ünnepek, a melyeknek mi azt mindig óhajtottunk: a béke, az egyetértés, a testvéri érzület ünnepeinek!

A mi kis bizottságunk működése ebben tán nem az utolsó tényező. Csak kis időre kérem ki szives figyel-

mitket, hogy a folytonosság meg legyen egészen addig a pillanatig, a midőn az előttem álló diszserleget rendeltetésének fogom átadni.

Három évvel ezelőtt, nagyobb számú itteni polgártársaktól nyert megbízás következtében, hatan becsületbeli kötelességet vállaltunk az iránt, hogy a mig a városban lakunk, 1848. év március 15-ének évfordulóján a megfelelő ünnepség megtartását, a legjobb teltségünk szerint fogjuk kezdeményezni és előmozdítani.

Szavunkat megtartottuk és évről évre tért foglalva s az egész közönség osztatlan támogatása mellett ime a mai ünnepségig jutottunk el, eljutottunk hozzá úgy, hogy a törvényes keretből soba, de bajszálynira sem távolodtunk el, nem szüntünk meg békét és egyetértést hirdetni, végül ha szabad a legfenségesebb eszmények világába némi prózát is vegyitenem, dacára reneteg kiadásainknak, zárószámadásaink hiány nélkül záródott mindjé.

Mindamellett, a fényes sikerek dacára sem voltunk teljesen megnyugodva, ha vajjon az emberi élet véges voltánál fogva, a sorból előbb-utóbb kidőlve, a mi utódaink hűek lesznek-e végig a szent hagyományhoz, a mely reájuk lesz bízva.

Es hogy a mennyire csak lehet, megegyengessük az utódok útjait és törekvéseink fennmaradását biztosítsuk, elhatároztuk, hogy ez évtől kezdve tanácskozássainkról rendes jegyzőkönyveket vezetünk és azokat zárószámadásainkkal egyutt az utókor számára megőriztük, és ha lehet, maradandó pénzalapot teremttünk, hogy az ünnepség megtartása ez uton is biztosítva legyen.

Sőt mi több, dr. Donozlovits polgártársunk azzal a fenséges indítványával lepett meg minket, hogy szerzzünk közadakozás útján egy diszserleget, mely 1848. március 15-ének ünneplésére szolgáljon időtlen-időkön át, mig csak szabadságszerető emberek fognak itt lakni.

Örök hála a polgárság áldozatkészségének, a szót tett követte s itt áll a serleg, a nagy nap 50-ik évfordulóján, hivatva arra, hogy nemzedékeken végig megőrizze, megtartsa és öregbítse azt a lelkesedést, mely mindnyájunk keblét áthatja.

Ércbetűkkel vésetjük oldalára a kegyeletet, melyet a nagy idők körülöttem ülő még élő tanui iránt érezünk, a lelkesedést, melyet a szabadság nagy napja bennünk kelt és azt a törekvésünket, hogy 1848. március 15-ének ünnepe, a társadalom által megülve, ebben a magyar hazában annak tekintessék, a minek azt mi tekintettük: a béke, az egyetértés, a testvériség ünnepeinek.

Midőn pedig ezt a serleget kezembe venném, hogy azt rendeltetésének adjam, munkatársaim megbízásából magasra emelem e billikomot annak az üdvére és egészségére, a kinek első sorban köszönjük, hogy a mit ifjú hév, és eszményi lelkesedés hirtelen föllobbanásával megalkotott, annak az áldásaiban nekünk mindnyájunknak részünk van. A legalkotmányosabb, a legigazságosabb, a legnemesebb fejedelem, koronás urunk, királyunk, és nemzetünk nemtője és áldott nagyszönya, felséges királyunk sokáig éljenek!

Trischler Károly beszéde.

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Üdvözlégyleg legszebb nap, március idusa! Te vagy a legnagyobb ünneptünk, mert minden győzelmiunket neked köszönhetjük. Lángbetűkkel ragyogsz, mint ama szent kereszt a meny örök boltozatján, a melynek jelenben győzünk.

A mióta élünk, te benned élünk, mert nem vagy tegnapi való. Ezer éven át ezerszer tértél vissza és harmine nemzedek szive verésében te dobogtál.

Ötven éve, hogy színről-színre látunk, de láthatatlanul és ismeretlenül is te voltál a megváltónk. Mert nem nap vagy, a mi letűnik, nem ember vagy, a ki elmúl, hanem ige vagy, öröktől való és örökké tartó!

A végzet, a mely minden nemzetnek megszabta a részét, a mi számunkra a legnehezebbet rendelte, de a legdicsőbbet is. Egyiknek hit jutott, a másiknak tudás, ennek hatalom, amannak szépség. A magyarnak oltalmába a legdragább kincs jutott: a szabadság! Hol a magáét, hol a másét, de a magyar mindig a szabadságot védte.

Legszebb ünnepe, március idusán is a szabadságot ünnepli!

Egy évszázad felének küszöbére értünk immár, mely bennünket a nagy eseményektől elválasztva tart. De a tűnő idővel nemcsak hogy el nem tűnik felséges jelentőségének egész nemzetünkkel besugárzó ragyogása, sőt nőttön nő és folyton tisztábban tündöklik, amint időben töle távoznak.

Az „ezeregy éjszaka” tündérmeséibe is beillenek, a mi nagy átváltozásunknak komoly története. S bizony, ha nem volna meg még közöttünk élő tanui ama nagy időknek: ki tudja nem venné-e az élő nemzedék is mese-számba apái nagy erényeinek e tüneményes megnyilatkozását, mely az emberiség történetének legfényesebb lapjára írta fel a magyar nemzetnek halhatatlanná vált nevét.

De hát mi az, ami e napot örök jelentőséggel ruházta fel:

Mi az oka annak, hogy ünnepeit választotta a magyar?

Nagy dolog történt március idusán! Csodaszámba is elmegetne. Az történt, hogy az a nemzet, mely már háromszáz év óta haldokolt; az a nemzet, amelynek alkotmányát folyton támadták; az a nemzet, amelyet ereje kifejtésében még saját intézményei is nyűgöztek: ez a nemzet, mint a tündérmesék száz évig alvó királyleánya, a varázslat elmultával hirtelen fölbredt, visszanyerte régi nagy erejét, ifjú üdeségét, hatni, alkotni, teremteni képes minden teltségét.

Próféták támadtak, kik Istentől ihletett ajkuk lángoló igéjével leolvasztották a szivekről a közönyösség jegét és tüzet gyújtottak, a hazaszeretet szent tüzet gyújtották fel azokban a szivekben, a melyek kevés idővel ezelőtt még nem ismerték a haza szent fogalmát.

Mint a sötét viharos éjszaka, a melynek nincsen egyetlen csillaga sem és fényt benne csak az öldöklő villámok lángsugara vet oly-olykor, de a mely Isten jóvoltából, mosolygó verőfényes nappalra virrad: ilyen a mi márciusi ünneptünk is.

Mindent megkaptunk, a miért nemzetünk legjobbjai küzdöttek.

Független Magyarország; felelős parlamenti kormány, a jobbágyság eltörlése, a népképviselőtől alapuló országgyűlés, a törvény előtti teljes egyenlőség, az egyenlő

teherviselés, a nemzeti hadsereg és a sajtószabadság lettek e napon közkinccsivé a magyar nemzetnek.

Leirhatatlan az a boldogság, a melyben uszott egész nemzetünk. Leirhatatlan az a diadal, a melynek örvendező ujjongása Kárpátoktól Adriáig betöltte a baza tereit.

Ezért nagy idők korát jelzi e nap, mely átér a jövő végtelenségébe és határát csak az ember létezésé szabja meg.

Hálát adólag tekintünk fel a magasba, hogy a fénylő napnak egy sugara reánk is esett és beoltá keblünkbe a szent tüzet, mely utainkat megvilágítja az igéret földjére vezet.

Egy félszázad mult el azóta. Az idő kimért folyását követi és ragad magával mindenkit. És mennyi változás. A szenvedésnek ideje is lassanként csak letelt, a börtönök megnyitáltak, a rabláncok lehulltak és el újra nemzetünk.

Marcius tizenötödike egy szent ige vagy te nekünk, mely honszerelmünk oltárán Vesztá tüzként lobogva jövőnket megvilágított. A régmúlt idők nagysága szült tégedet és azért vagy hasonló ahhoz. Egykor rettegve félték hatalmadat, ma testvéri rokonszenv kíséri nemes küzdelmedet.

Ha akkor Isten büntető kezében ostroma voltál a megromlott erkölcsiségnek, most együtt munkálkodol a népek javán. Akkor és most léted jogát igazolva rendíthetetlenül álltad meg helyed, hogy tovább küzdve felépítsd rá a jövőt.

Egy új korszak kezdetét jelenti nekünk a márciusi napok küzdelme. A nagy eszmék baracának szolgálatába állván nemzetünk, szétverte a szolgátság láncait, testvérként mindenkit magához emelt, hirdette az egyenlőség jogát, hogy a szabad hazának minden gyermeke szabad.

Örömmel dobog fel keblünk a hős küzdelem emlékeztén és nem vararja azt meg a gyászos napok szenvedés sem, de mélyen fáj, hogy annyi testvéri vér omlott ki. A meghasonlás anyagya lepett közbünk, hogy lássa a testvéri vért omlani, csak ez még ma is nagy bánatunk.

A bátor küzdelem után egyforma sors jutott mindnyájunknak: a szolgátság.

Ne feledjük el ezt soha, ha lenni akarunk, hisz végzetünk egymáshoz csatolt, egy hazának vagyunk gyermekei és mint hű gyermekek együtt szeressük azt. Feledjük el a multnak bűnét, feledjük el a visszavonást, a meghasonlást, mert az mindig szolgátsággal jár.

Szálljon közénk a szeretet béke anyagya, hogy egyetértve, egymást szeretve, szabadok lehessünk és hazánk is az legyen.

Szállj le közénk szabadság nemtóje, érintsd meg szellemeddel szívünket, hogy egyesült erővel munkálkodjunk hazánk boldogságán.

E napon pedig örökkön örökké üljön ünnepet a magyar. Vegyük át örökét a nagy idők eseményéből, örizzük meg a drága hagyományt, hogy szájról szájra kelve az idők végtelenségéig nemzetünk szent öröke legyen.

Legyünk méltók ama nagyokhoz, kik dicsőséget árasztottak nemzetünkre, becsüljük meg őket az emlékezet kegyelében, rójuk le tartozásukat a hiven teljesített kötelesség iránt és boruljunk le ama nagyság előtt, mely előtt a legnagyobb is leborult.

Vértesi Károly beszéde.

Dicső honvéd aggastyánok!
Szólok tibozzatok!

Ötven esztendő. Félszázad. Nagy idő. S bátor ennél a nagy időnél is még sokkalta nagyobb volt az az idő, melynek a zárkővét a magyar nemzet 1896-ban leraká, mégis sem az egyik idő, sem a másik idő nem ment át mint „nagy idő“ a közfelfogás vérkeringésébe, a nemzeti köztudatba s megmaradtak nekünk mint „nagy idők“ egyedül csak azok a legendás idők, a melyeknek ti vagytok a tanúi, a melyeknek a történetét ti írtátok meg karddal, vérrel, kopja-hegygyel, szurony-élel.

A nagy időknek ezt az ötven esztendő nagy jubileumát is e szerint nem ti csináltátok magatoknak, hanem a nemzeti história alkotta azt meg nektek, a kiket nagyobb idő forgása után is még itt a létben, közöttünk talált, minden hadurak urának kedvező kegyelméből, hogy láthatóságok: egykori honvédtársaitok kihullott vértől miként sarjadt fel az új erő a magyar nemzetben.

Dicsőíteni azért titeket vagy röpke szókkal emlegetni azt, mit Clio a nemzetek történetének nagy könyvében jól-igazságosan megírt rólatok, épen olyan hiu erőlködés, mint meddő dolog volna.

Nem szorul a ti fejevénnyetek senkinek a dicsősítésére, mikor ti magatok vagytok a dicsők!

A népszabadság harcok történetének a nagy könyvében van már rólatok egy egész fejezet írásban és képen. Azok, a kik a jövőt fogják vinni, koronások vagy nem koronások, megtanulhatják abból maguk is és megtanulhatják abból a gyermekeiket is, az írásból és képekből, hogy milyen csodát vihet végbe egy maroknyi, de elszántan bátor, önfeláldozó, baszszertől lángoló sereg, az a vitéz hadsereg, melynek az utolsó hirmondói ti lettetek.

Hol vannak a bajtársaitok?
Elfogytak, mint a futó felbőnek az árnyéka, mikor folyt a nemzetnek a vére, hullott verejtéke, a világeseményekkel okviszonyban álló hősi szabadságharcunkban.

Azért míg egyrészt ötven esztendő multán lerójuk köszönetünket a minden élet Urának a számolyánál, hogy titeket, egykor száz halállal is szembenéző, derekasan megcsatázó, dicsőségeseen küzdőket, dicső, magyar honvéd seregtükből hirmondókat maradtok a hálás utódoknak megtartott: addig másrészt lekönyörögtük még a minden hadak menybeli nagy Urától számotokra azt a kiváló kegyelmet is, hogy még nagy időkig lehessetek az igazi nagy időknek a tanúi, ti derek, jóra-való, 1848-as magyar honvédek.

Egy szív, egy lelekkel, de minden ajkról, fennen és szüntelenül hangozzék fel reátok az éljen!

Az iskolák ünnepe.

A helybeli róm. kath. elemi iskolák, a felső kereskedelmi iskola és a főgimnázium is megünnepelték március 15-ét.

Az isteni tisztelőten kívül mindhárom helyen

kiváló sikerű, lelkes iskolai ünnepélyt rendeztek, dicséretére a tanítóknak, illetve tanároknak.

A főgimnázium ünnepélyéről tudósítónk így ír:

Főgymnasiumunk díszes csarnokában, melyet szüntől megöltött a közönség, folyt le a magas, lélekemelő ünnepély, városunk főgymnasiumi ifjúságának ünnepélye. Az ifjúsági énekkar kezdette meg az ünnepélyt dr. Ferencsik Lajos tanár vezetésével alatt Huber „Talpra magyar“ jával. Az ünnepies hang, egyesülve az énekkar művészi énekével, mely hatást gyakorolt a hallgatóságra, mely nem is késett tetszésének zajos tapsokban kifejezést adni. Még folyton tartott a tapsvihar, midőn a pódiumon megjelent az ifjúsági önképzőkörnek, az ünnepély rendezőjének, derek elnöke, Ribiczey Kálmán VIII. o. t., ki elmondja költői emelkedettségű ünnepi beszédét. Szép szavakkal buzdítja az ifjakat a kitartásra, honszeretetre és szép beszédét, melyen a kiengesztelődés szelleme is végig vonul, azzal végzi, hogy „Isten áld meg a magyar királyt.“

Szép eredménye ez a beszéd az ifjui lelkesedésnek, hiven tükrözi vissza ifjaink lelkiületét. Mert ha egyrészt igazza van a latin közmondásnak: „inventus ventus“, másrészt előnye az ifjunak a meglelt koru férfival szemben, hogy az ő, az ifju érzelmeit nem befolyásolhatják mellékkörülmények, hogy nem kell elveit, azokat az ideális elveket, alvettini a megélhetésnek, nagyvár-gyásnak és a köznapi élet számtalan tényezőjének. És az ifjuság szónokának beszédéből épen ez ideális szeretet a baba, hűség a király iránt tükröződik vissza és egy-szersmind fényes tanúbizonyságot adja alkotója kiváló tehetségének s az ifjuság helyes eljárásának vezére megválasztásában. A következő pontból is, melyben a zenekar magyar nótákat játszott, öt illeti a babér jó része, mint a zenekar primását és vezetőjét. Természetesen nem azt mondjuk ezzel, hogy a zenekar többi tagja nem érdemel említést, sőt ellenkezőleg minden egyes zenészt külön meg kellene dicsérnünk, ha teljesen méltányos és hű kritikát kellene mondanunk. Ezt azonban megnehezíti azon körülmény, hogy a kar nemcsak a játéknak minden követelményt kielégítő precizitását, hanem a tagok számát tekintve is kiütnék. Talán Páráának barna ivadéka ott a vészben-tűzben, hol az ő zenéjüket az ágyu ropogása, kardok csörgése, haldokló hörgése váltotta fel, még ott sem huzták szebben, lelkesebben azokat a fülbe-mászó, szívbezszózó szép magyar nótákat, mint a mi ifjaink, kik szép játékkal mintegy előkészítették a hallgatóság hangulatát a következő ponthoz. Az ifjuság egyik legkiválóbb szavalója, Frey Á. Gyula VIII. o. t. szavalta nagy bátással az ünnepi ódát, a mely viszont azért érdemel figyelmet, minthogy szerzője szintén az ifjuságnak egyik tagja: Goldschmidt Rezső VIII. o. t., az önképzőkör titkára. A költemény és a szavaltat mindkettő megérdemli az elismerést; abban a hang emelkedettsége, a nyelv erőteljes szépsége és a forma tisztasága, ebben pedig az érces hang, a tiszta előadás, a fellendülő hévnek és a nyugodt méltóságnak a hangja ragadta meg a közönségnek tetszését, mely sietett megadni a költemény írójának és szavalójának a közösen aratott jutalmat élénk taps és éljenzés alakjában.

Hogy ismétlésekbe ne bocsátkozunk, csak röviden említhetjük meg, hogy az énekkar a második ének-számban, a „Régi magyar dalok“-ban is kitett magáért, ugyszintén a zenekar is a legkiemelkedőbb pontok egyikében, melynek tárgyát Császár „Kúnok“ e. operájából való egyveleg képezte. Ebben a pontban talán a legpregnansabban mutatta ki a zenekar hivatottságát, bebizonyítván, hogy klasszikus darabok játszásában talán még erősebb, mint a magyar dalokban. S itt első-sorban a nagy primást, Ribiczeyt, Diener, Veszlovskyt és Zsuffát kell külön is megdicsérnünk, kiknek valóban művészi játéka a tudvaleg a magas igényekkel föllépő közönséget is meglepte. Felütnést keltett Brauner Zsigmondnak nagy történeti tanulmányra való szabad előadása is, melyben a tárgyhoz mért objektivitással, egyszerűsággal azonban tetszős könnyedséggel fejtegeti a magyar jobbagyi intézmény történetét, a legrégibb időkől a márciusi napok történetéig. Teljes sikert aratott az élénk érdeklődéssel várt vonós négyes is, melyben Ribiczey Kálmán az első, Diener Elemér a második, Frey Á. Gyula mely hegedűn, Henneberg Geza pedig gordonkán játszott. A közönség a zúgó tapsviharban alig akart tért nyitni a következő pontnak, a mely pedig teljesen megérdemelte a figyelmet. Természetesen reszesült is benne, a menyiben Iszak Aladár VII. o. t. tan. kitűnő szavaltatát a közönség meleg érdeklődéssel hallgatta végig. A szavaltat tárgyát Radich Györgynek egyik szép költeménye, „A rab,“ képezte, a melyt szavaló élénk, erőteljes hangon, az érzelmeinek hű kifejezést adva, adott elő. Majd az énekkar énekelt még el egy két ropogós magyar nótát, s ezután a közönség el-távozott, hogy más helyen folytassa 1848 március 15-ike emlékének megünneplését. Ennek elmesélésére azonban majd bivatottabb toll vállalkozik, mi maradjunk tárgyunknál, s a midőn kifejeztük elismerésünket az ifjuság egyes tagjaival szemben, adozunk még dicsérrel és köszönettel azok iránt, kiknek az ifjuság buzgalma mellett az ünnepély sikere köszönhető. Természetes, hogy e helyen mind az igazgató, mind pedig az egész tanári kar érdemeiről kellene szólanunk, de ez teljesen fölösleges, minthogy annyira a dolog lényegében rejlik, hogy dicsőnyuszt zengentünk tres fecsegés volna. Tehát a mellett, hogy az említetteknek is köszönetet mondunk, csak két férfiúról szólunk, kiknek a siker orosz-lánrésze tulajdonítandó: az egyik Major Károly, az önképzőkör vezető tanára, a másik pedig Ferencsik Lajos, az énekkar vezetője. Az ő buzgólkodásuk, karöltve az ifjuság igyekezetével, hozta meg azt a szép sikert, a mely immár időszertlenül teszi Petőfinek kétkedő sóháját, hogy „lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?“

Édes hazám, dicső nemzetem...

A szabadságharc 50 éves emlékünnepe.
1848-1898.

Ötven éve, hogy neked is kivirult
A nagy és dicső nemzetek tavasza!
— Nap alatt kinyílt a virágzásnak indult,
A mit megdermesztett századok fagya...
Egész búbjajos Edent varázsolta
Rónáidra a meleg napsugarak —
S te oly boldog voltál, mint még sohasem,
— Édes hazám, dicső nemzetem!...

De ó, csakhamar ádáz vibar dult
Virányaidon!... pokol fergetege,
A mely el-elálva meg-megujult —
Es e bős fergeteg vad ereje
Letépte tavaszod virágait —
Elűzte tavaszod napsugárát —
S rád éj borult... a szolgátság éjjele,
Szenvedéssel s galázattal tele!...

Ledőltek, rut önkény átka alatt,
Szent szabadságnak oltárai —
Boszu bilincsre verte nagyjaidat,
Es a kényuralom vad henyái
Vérét szívták hőseidnek — vérét,
Hogy úgy meglassítsák — szívverését
Magyarjaidnak, századokon át —
Megadással hordva — a rabigát!...

De fordult az idő!... megszünt a viszály,
Melynek méhében ezer év átkai
Fogamzottak — békült nemzet és király —
S a korona meleg fényugárjai,
Aldást hozóan, a messze tájak
Legszegényebb kunyhóiba hatoltak,
Keltve, a mit sejteni sem lehetett,
Varázserővel új, magyar életet...

Es most nagy vagy — nagyobb mint valaha!...
Vén Európának művelt államai
Sorában állsz! meg-megvalósnak a
Magyar szívnék édes ábrándjai...
Az az egyetlen lénc is, mely szorit még,
Török-török!... feléd fordítja az Ég
Mosolygó arcát, mit soká eltakart,
S mindkét kezével megáldja a magyart!...

De legnagyobb leszesz, ha majd egykoron
Illatoznak legdrágább virágai
E vértáttata szent földnek! s ha e hon,
E dicső, szép, magyar hon, hű fia
Szent kezekkel ápolják azokat
A legislegdrágább virágokat,
Melyek: — anyagyaival llette az Ég —
Szabadság, Egyenlőség, Testvériség...
Koch József.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma kedden,
március hó 22-én jelenik meg.

Ebéd Bedő Albertnél. Bedő Albert, az apatini kerület országgyűlési képviselője a mult bétén Budapestén fényes ebédet adott, melyre dr. Vojnits István főispán és megyénk országgyűlési képviselői voltak hivatalosak.

Személyi hír. Dr. Platz Bonifác, a szegedi tankerület kir. főigazgatója városunkban időzik; a helybeli főgymnáziumnál teszi meg szokásos évi látogatásait.

Kinevezés. Dr. Vojnits István főispán dr. Kovács Lipót zentai gyakorló orvost a zentai járóorvosi állásra helyettesítette s egyben megyei tb. járósorsosa nevezte ki.

Az ág. ev. hívek figyelmébe. Az ág. ev. híveknek tudomására adatik, hogy folyó hó 20-án a szokott helyen és órában istentisztelet tartatik, melynek bevezése után az egyházi közgyűlés veszi kezdetét, melyre minden egyes fizető egyházi tag ez uton is meghívatik. Medveczky Zsigmond, egyházi felügyelő. Krossy Emil, utazó lelkész.

Meghívó. A „Zombori koresolya-egylet“ saját pénztára javára 1898. évi március hó 20-án (vasárnap) a „Vadászkürt“ emeleti termeiben séta-bangversenyvel egybekötött tombolát rendez. A tombola-tárgyak egy része Falcione Gusztáv ur dobánytözsdejében megtekintethető. Kezdeté delután 6 órakor. A tombola kezdete 7 órakor. Belépti díj személyenként 1 korona. Egy tombola-jegy ára 40 fillér. Belépti jegyek Falcione Gusztáv ur tözsdejében s este a pénztárnál; tombola jegyek este a pénztárnál kaphatók. Választmány megbízásából: a rendezőség.

Requiem egy színésznért. Megható gyász-ünnep volt a helybeli gör. kel. szerb nagytemplomban e hó 12-én, d. e. 10 órakor. Ugyanis a jelenleg városunkban működő szerb színtársulat egy igen jeles volt tagjának Dobrinovits szül. Popovits Jecának lelküdvéért mutatták be az Urnak az eszenztelő áldozatot. Dobrinovits Jeca a társulatnak szalon komikája és szerb nemzeti typus eredeti reprodukátora volt és ezelőtt mintegy 6 bétél Eszéken hunyt el. Halála nagy veszteséget jelent a társulatra. A requiemet a társulat minden tagja megjelent és az egyházi aktus után Hadzsits Antal, a szerb Matica elnöke, ki ezidejéleg a társulat intézője is, a megboldogult érdemeit méltatta igen megalto és szép szavakban. A templom egészen megtelt; a szerb négylet testületileg vett a requiemet részt és a helybeli szerb értelmiség igen szép számban volt jelen. A celebráló Kupuszarevits főesperesnek a helybeli összes szerb papok segédkeztek, a kóruson pedig a képezde IV. évfolyamának hallgatói énekeltek lélekemelően.

A zombori ügyvéd-egylet. A zombori ügyvéd-egylet tagjai az 1898. évben a következők: Alföldy Árpád dr., Balogly Ernő dr., Berkes Zsigmond dr., Bikár Nenád dr., Bruck Ármán dr., Bugarszky Szilárd dr., Buják József dr., Csordár György, Czeder János, Czeisel Lajos József dr., Czvetkovits Péter dr., Diener János, Drakulits Pál dr., Falcione Nándor dr., Fleckenstein Ferenc dr., Fratricsevits Aszt Vince dr., Gaál István dr., Gombos Ignác dr., Grünér Samu dr., Guttman Zsigmond dr., Gyorgyovanszky György, Halász David, Henneberg Sándor, Ivánkovits Pál dr., Konyovits Dávid dr., Krónics István dr., Lallosevits János dr., Legrand Ferenc dr., Mayer Nándor dr., Molnár Károly dr., Pataj Sándor dr., Paul Kálmán, Pávlovits Jenő dr., Perviz Sándor, Révai Adolf dr., Strasser Lajos dr., Szilágyi Mór, Tatits Péter dr., Theofánovits Márk, Thurszky Zsigmond dr., Vargay Ferenc, Vértesi Károly, Vuits János dr., Zákó István dr. — Az egylet választmánya: elnök Szilágyi Mór, alelnök Czvetkovits Péter dr., titkár Paul Kálmán, pénztárnok Fratricsevits Aszt Vince dr. Választmányi tagok: Alföldy Árpád dr., Bruck Ármán dr., Falcione Nándor dr., Fleckenstein Ferenc dr., Gombos Ignác dr., Mayer Nándor dr., Strasser Lajos dr.

Az óbecse-títel-újvidéki vasut munkálatait, mint értesültünk, e hó második felében megkezdik, ha a hiányzó 60.000 frtot a csajkás községek megszavazzák. A vállalkozó Markbreit Imre budapesti mérnök már a földmunkálatokhoz munkásokat fogad. A megye az ő hozzájárulását ama feltételekhez köti, hogy a munkálatoknál lehetőleg bács megyei munkások alkalmaztassanak.

Arlejtés. A zombori róm. kath. templomtoronyban levő haranglábak jókarba helyezése iránt folyó évi március hó 18-án délelőtt 10 órakor fog arlejtés — a templom pénztári helyiségében megtartani. A feltételek ftd apát-plébános urnál megtudhatók.

Kegyuri bizottsági ülés. Zombor szab. kir. város kegyuri bizottsága folyó hó 13-án délelőtt 11 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tartott. A gyűlést az elnöklő polgármester megnyitván, üdvözlő a megjelenteket s kéri, hogy a bizottság ezen működésében is szeretettel és bizalommal támogassa. A gyűlést megnyitottnak jelenti ki. — Fejér Gyula apát-plébános meleg szavakkal köszönti fel az új polgármestert mint a bizottságnak új elnökét első működése alkalmából, örömet és reményét fejezi ki s garanciát lát ügybuzgóságában arra, hogy az egyházközség érdekei fellendülnek. Őt a maga, ugyint az egész bizottság nevében ragaszkodásukról biztosítja s indítványozza, hogy ez jegyzőkönyvbe vétesse. Mely indítványokhoz az alábbiak tartoznak: — A tárgyakra a következő határozatok hoztak: 1. Zombor sz. kir. város tanácsának átírata az 1897. évi templompénztári, mise-alapítványi, Kórits-féle alapítvány és az iskolai-alap számadásának szakközve által történt megvizsgálása tárgyában. — A számadások jóváhagyatnak s azoknak felterjesztése tudomásul vétetik. 2. Főtisztelendő egyházmegyei főhatóságnak leirata a templompénztár, iskolai-alap és Kórits-féle kápolnai-alapítványi pénztárának 1898. évi költségelőirányzat jóváhagyása tárgyában. — Az 1898. évi költségelőirányzat jóváhagyása tudomásul vétetik. 3. Főtisztelendő egyházmegyei főhatóságnak leirata a Kórits-féle kápolna földjének bérbeadásáról szóló bérleti-szerződés jóváhagyása tárgyában. — Az egyházfőhatósági jóváhagyás tudomásul vétetik s a szerződés megőrzés végett elhelyeztetik. Az évi haszonbér 300 frt. 4. Templomi pénztárnok jelentése Amstadt Mihály által a mise alapítványi pénztárba 1200 frt tőkének visszafizetése tárgyában. — Az 1200 frt tartozás visszafizetve, megőrzés végett a zombori takarékpénztárban elhelyeztetik. 5. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános előterjesztése néhai Tallos Péterné és Harlikovits Gyula misealapító-levele tárgyában. — Néhai Tallos Péterné 140 frtos és Harlikovits Gyula 138 frt 48 kros misealapítványa elfogadtatik. 6. A zombori kir. törvényszéknek 6815/1897. számú beszavazó végzése a róm. kath. templomra hagyományozott 200 frt alapítvány tárgyában. — A 200 frtos alapítvány özv. Rácz Zsigmondné szül. Hetényi Katalin által befizetendő. A behajtással elnöklőleg a bizottság ügyésze megbizatik. 7. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános előterjesztése a templom tornyában elhelyezett harangláb talajgerendázatának megújítása tárgyában. — Miután a haranglábak javítási költségeinél a mérnöki hivatal és vállalkozó előirányzatai között eltérés mutatkozik, március hó 18-én délelőtt 10 órára arlejtés tüzetik ki s oda bizottsági tagokul Veszelszky Péter, Falcione Lőrinc, Kullmann Alajos és Szlavy Ferenc jegyző küldetnek ki. Az arlejtés hírlapilag közhírré teendő. 8. Paul Kálmán kegyuri bizottsági ügyésznek m. évi 37. számú megbizásra tett jelentése az új telekkönyvben észlelt hiányok tárgyában. — A Zomborban mult év folyamán történt beteszterkesztési munkálatok alkalmából felmerült hiányok és hibás bejegyzések pótlásának és kijavításának keresztülvételével a bizottság ügyésze megbizatik. 9. Templom-pénztárnoknak jelentése az 1896. évi felülvizsgált számadások tárgyában. — Az 1896. évi számadásra felelős számadóknak a felmentvény megadatik. — A jegyzőkönyv hitelesítésével Bittermann Nándor, Henneberg Sándor és Falcione Gusztáv bizottsági tagok bizattak meg.

Március 15. Hódáságon. Hódáságról írják: A nagy nap 50 éves évfordulóját Hódáságon is a szokásos évi ünnepélyességeknél sokkal fényesebben ünnepelték meg. A házakat már előző este felleobogózták; 8 órakor pedig ünnepi bankettra gyűlt össze a község színe-java. A lelkesítő beszédek sorát dr. Szadó József kir. közigazgató nyitotta meg, a ki messze visszapillantást vetve a nemzet történetére, elragadóan esetele az 1848. évnek nagy vívmányait. Nagy bátást s élénk tetszést keltő beszéde végzetével az egész község álla el-elékelte a szöveget. Utána dr. Legrand Ferenc ügyvéd Scultéy Edét, a közszeretben álló „Edus bácsi“ t, a szabadságharcnak egyetlen jelenlevő barcosát köszöntötte fel. Edus bácsi — a ki Zomborból jött ide, az ő volt hazájába ünnepelni a nemzet ünnepét — meleg ovációknak volt tárgya. Végül Korényi Béla hazafias bánatát öntötte ki egy az aradi vértanúkról elmondott szép megemlékezésben. Lelkes és hazafias hangulatban soká együtt maradt a község, melynek sok vonzerőt kölcsönözött az, hogy Hódásághal lelkes honleányai együtt ünnepeltek a férfakkal. . . . Az ünnep délelőttjén istentisztelet tartott a helybeli róm. kath. templomban, melyen Fuchs József celebrált s melyen az iskolák növendékei is megjelentek. A plébános szép, vallásos és hazafias szellemű egyaránt áthatott beszédben emlékezett meg az 1848. év vívmányairól s a magyar nemzet régi hagyományaihoz való ragaszkodásra buzdított. Döbben a polgári kaszinó helyiségében ismét bankett volt, mely nem kevésbé látogatott és lelkes volt az elsőnél. Az ünnepi szónoklatot magyar nyelven dr. Mártonfy Dező ügyvéd, német nyelven Leszmeiszter Antal tanító mondotta s a jelenlevőket szép beszédjeikkel lelkes bangulatra ragadták. E bankettnek érdekességét különösen emelték az azon megjelent környékbeli 48-as honvédek, kiket a jelenlevő fiatal generáció kiváló vendégszeretettel s előzékenységgel tüntetett ki. Az itt élő hazafiak szívét pedig ószinte öröm tölti el látva, hogy március idusának ünnepére ebben a tiszta németajku községben évről-évre nagyobb arányokban s mind lelkesebb hangulatban folyik le.

Iskola-látogatás Márton Mátys ó-kanisai plébános, a bács-tiszta-vidéki tankertület hivatalos érseki iskola-látogatója e hó 7-től 10-éig meglátogatta az ó-becsei róm. kath. elemi iskolákat és a tapasztalt eredményt és rend felett meglepedésének adott kifejezést. A tantesztet szerdán délben tisztelettel a hivatalos iskola-látogatónál.

Gyászír. Alulírottak mély fájdalommal jelentik a maguk és rokonaik nevében, hogy hön szeretett fiuk, testvér s illetve kis unokájuk Székely Lajoska folyó évi március hó 12-én reggeli 7 órakor bosszas szenvedés után életének 7-ik évében elhunyt. A megboldogultnak hullt tetemei f. évi március hó 13-án délután 4 órakor fognak a gyulafalvai sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig f. évi március hó 14-én fog a korán elhunyt drága halott lelki üdvéért a Magasságbelinek bemutatattani. Gyulafalva, 1898. évi március hó 12-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Székely Sándor, Székely Sándorné sz. Komoróczy Janka, mint szülők. Székely Pistika, Székely Margitka, mint testvérek. Csepka János, Csepka Jánosné szül. Novák Terézia, özv. Komoróczy Jánosné szül. Fischer Mária, mint nagyszülők.

Estély Palánkán. Palánkáról írják: Palánkán a „Mezey asztaltársaság“ e hó 10-én este a kaszinóban zártkörű kedélyes estélyt rendezett, a mely minden várakozást felülmulva, fényesen sikerült. Már a közveszora alatt észre lehetett venni a kitérő, pezsgő hangulatot, a mely mindvégig uralkodott és csakugyan kedélyes estét biztosított egy a díszes hölgykoszorúnak, mint a részt vett uraknak is, a mihez természetesen nagy mértékben hozzájárultak az estebéd alatt elhangzott sikerült felköszöntők is. A bankett után tánc következett és pedig új rendben, t. i. a programhoz híven, nem az urak, hanem a hölgyek választották táncosaikat, minek folytán nemcsak hogy rendkívül sokat táncoltak a hölgyek, hanem sok táncos még ma is kapkod levegő után. Ejjel után mulatót előadások következtek. Pechán János ur koplékat énekelte, utána Büchler Róbert ur elmesélte Antalitz Hugó urral a sötét Afrikában tett utazását és krokodilus-vadászat kalandjait. Aztán pedig Pechán József és Schreiber Ferenc urak mint zenebőcök léptek fel, kik rendkívül sikerült elegáns és érdekes előadásukkal óriási tetszést arattak. Ugy ezen előadások, mint még sok más apróbb mulató incidens csak fokozta a kitérő jókedvet, hogy az ezután következett tánc még általánosabb lett. Az asztaltársaság minden egyes résztvevő hölgyet egy-egy díszes elővirág-csokorral lepte meg s a rendezést illető leg mindenki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott egy az asztaltársaság, mint Nityin János főrendező felől, a ki csakugyan sokat fáradozott ezen estély siker érdekében. A bankett alatt felolvasottat Mezey Zsigmond ur kulai közigazgatótól érkezett üdvözlő távirat, melyre az asztaltársaság a Mezey család szeniorának legott közönlő válasz sürgőnyt küldött. Végül meg kell emlékezni arról is, hogy ez alkalommal a kaszinó szálloda bérlejtő, Friedrich Sándor ur minden tekintetben ugyancsak kitett magáért. Az estély egész jóvedelme a Mezey szobor-alapra lesz fordítva. A fényesen sikerült kedélyes estélyen részt vett hölgyek közül fejejeztük a következőket: dr. Milojevics Milojene, Michels Károlyné, Lichtneckert Józsefné, Herczeg Gyulané, Büchler Róbertné, Podhorsky Lajosné, Szakácsy Irén, Kristofek Józsefné, Reszely Karolyné, Brucker Jakabné, Antalitz Hugóné, Csarsch Gáborné, Mantuanó Jánosné, Ludwig Mihályné, Petrovics-Kapp Hortens, Marczikics Kosztáné, Eisenhut Fülöpne, Bajesy Erzsébet, Simándy Antalné, Müller Józsefné, Schöffler Márkné, Breszlauer Adolfné, Kuhn Ferencné, Fridrich Sándorné, Szabó Mihályné, Osvald Istvánné, Bäder Adolfné és Babics Vilma asszonyok és következő kisasszonyok: Michels Viola, Marczikics Zsófia és Mária, Payerle Janka, Simándy Hermína, Zakovszky Tekla, Dévics Deszánka és Bojaua, Báty Olga, Klein Erzsike, Brucker Irma, Müller Vilma, Schulcz Karolina és az Uvalics nővérek.

Új dalárda Ó-Becsén. Ó-Becsén néhány ur ember, a régi, 10 év óta fennálló polgári dalkör ellenében egy új ur dalkört óhajtanak létesíteni. Könnyű belátni, hogy ily kisebb városnak elég ha egy, de élet-erős dalkört terem a község. A község fel is futja a cél helyességét és ennek tulajdonítható, hogy az új dalkör iránti mozgalom fiasokt vallott. Az első értekezleten 12-en, a másodikon 8-an, az alakulóhat hirdetett gyűlésen pedig csak 6-an jelentek meg. Hisszük, hogy ebből a dolgot erőltetők le fogják vonni a helyes következtetést.

Felülízetések. Az ó-szivaci izr. népiskola növendékei folyó hó 9-én jótékonycélú műkedvelői előadást rendeztek. Ezen alkalommal felülízetek: Braun Lipót 10 kr., Deutsch Henrik 15 kr., Kemény Lajos 60 kr., Kohn Vilmos 1 frt, Ladányi Mór 45 kr., Neugebauer Armin 25 kr., Rózsavölgyi Árpád 10 kr., Weisz Jakab 50 kr., Schwarz Lajos 60 kr., Rosik Ida 10 kr., összesen 3 frt 85 kr. — A rendezőség ez uton is köszönetét fejezi ki.

Gazdasági népies előadások. A „Zentai Gazdakör“ által az adai m. kir. földmivesiskola tantesztületnek bevonásával Martonostól Ó-Becség terjedő vonalon levő községekben rendezett mezőgazdasági népies előadások f. hó 6-án — egyelőre teljes befejezést nyertek. Az utolsó két előadást dr. Buday Dező zentai közig. tanácsnok tartotta meg, aki február 27-én Zentán a városbáza tlesteremben a mezőrendőri törvényt, f. hó 6-án pedig ugyanott a f. hó 1-én életbeléptetett munkástörvényt ismertette. Különös említést érdemel az az óriási érdeklődés, mely főleg az utóbbi előadás iránt mutatkozott, mely alkalommal a tágas tlesteremben több mint ezer gazda és munkás foglalt helyet. A ritka szép beszéd nagy bátással volt a hallgatóság; az ismert jeles előadó ezuttal valóban remekelt. A törvények alapját képező nemes intenciók és a kormányzat e téren is eklektikus módon beigazolt atyai gondoskodása kellő világításba helyeztetvén, nem tévesztették el batásukat a jelenvaltakra, kik közül többen az eddigi félrevezető híresztelések elitélésének hallható kifejezést adva, teljes megnyugvással távoztak az előadásról, melylyel a zentai gazdakörnek felsőbb helyen is méltányolt ez irányú működése valóban méltó befejezést nyert.

Késelés. Topolyáról írják: Hétfőn d. n. 6 óra tájban Bencsik Péter Pál fiatal legény vig trombita szó kíséretében jött be a városba, amidőn a Szokolai külső korcsmául a vasuti utcába befordult, Győri István a kocsihoz vágta a botját, erre Bencsik leszállt a kocsirol és megkérdezte a Takács István és Győri János társaságában álló Győri Istvánt, hogy mit akar tőle, erre szövitaba elegyedtek, amelynek a vége az lett, hogy Győri István a botjával Bencsikre ráttűtött, Győri János a földre teperte, Takács István pedig fejbe szurta. Bencsik súlyos testi sértést szenvedett, a tettesek ellen a vizsgálat folyamatban van.

Jubileumi emlékérem. A honvédelmi miniszter a törvényhatóságokhoz a következő rendeletet bocsátotta ki: Ó császári és apostoli királyi Felsége 50 évs uralkodásának legmagasabb emléktünnepe alkalmából egy emlékérmét szándékozik alapítani, mely emlékérem az összes állománycsoportok és rendfokozatok (rangosztályok) mindazon személyeinek adományoztat (rangosztályok) mindazon személyeinek adományoztat. Ezen emlékérmének két osztályban való adományozása véteztet tervbe, és pedig: bronzból az azok részére, kik 50 évnél rövidebb ideig szolgáltak, aranyból mára, kik 50 évnél rövidebb ideig szolgáltak, aranyból mára, kik 50 évvel vagy azon túl tényleges szolgálatban állottak. A rangosztályba nem sorozott havi-díjasoknak és legénységi személyeknek ezen emlékérmére való igénye azonban — kivéve azokat, kik a hadiériem viselésére jogosítvák, valamint a hadapródokat, mely két utóbb említett csoportra nézve a szolgálati időtartam tekintetében semminemű megszorítás nem fog alkalmaztatni — kezdődik és pedig: azoknál, kik a korábbi hadkiegészítési törvények alapján soroztatnak be, csak a 3. tényleges szolgálati évvel, azoknál pedig, kik az 1868. évi december hó 5-én érvénybe lépett védtörvény óta soroztatnak be, csak a törvényileg megállapított utolsó tényleges szolgálati évvel. — Ezek szerint az alapítandó emlékérem megilletvén 1. mindazokat, kik a hadiériem birtokában vannak; 2. az összes a jelzett tényleges katonai (honvédségi, csendőrségi stb.) szolgálatban állott és jelenleg bármely viszonyban levő — havi díjasokat, valamint hadapródokat, a hadapródi kitérítetést viselő személyeket feltétlenül. 5. A rangosztályba nem sorolt havi díjasokat és legénységeket, kik az 1868. év előtt besoroztatnak a hadiériemmel nem bírnak a 8. tényleges szolgálati évben, azaz a teljesített 7. szolgálati év után, 4. mindazokat, kik az 1868. év után soroztatnak be es pedig a hadseregnél a megkezdett 3-ik és a haditengerészetnél a megkezdett 4-ik, végre a honvédségnél a megkezdett 2-ik tényleges szolgálati évben. A büntetésből tovább szolgálatot pedig a meghosszabbított utolsó tényleges szolgálati évben, 5. az összes egyévi önkénteseket az egyévi tényleges szolgálat teljesítése után; 6. azon póttartalékosokat, kik a hadseregnél a megkezdett 3. a honvédségnél a megkezdett 2 tényleges szolgálati évben valamely jogcím folytán helyeztettek a póttartalékba. A jubileumi emlékérem a bíróság elítélteket nem illeti meg. A közös hadsereg, honvédség, csendőrség stb. kötelékeiből kitérítettekre és elbocsátottakra vonatkozó adatok beszerzése iránt a katonai és honvéd-parancsnokságok, valamint hatóságok a politikai hatóságokat a fentieknek a nyilvántartásra illetékes községben hirdetmények útján leendő közhírré-tétele iránt meg fogják keresni. Felhívom önökhöz a törvényhatóságokat, miszerint az összes tisztviselőket utasítsák, hogy a katonai és honvéd-parancsnokságok, hatóságok ebbeli megkereséseinek megfelelően, s az adatok beszerzése tekintetében őket hathatósan támogassák. Budapest, 1898. évi február hó 24. Fejérvári s. k., honvédelmi miniszter.

A mandli gomb. Szép asszony volt, de szép asszony még ma is L. István gazda Maricza felesége. Szemet vetett a szép menyecskére B. József, István gazda szomszédja és addig könyörgött a menyecskének, míg a gyenge asszony engedett a csábító szép szavainak és megcsalta a hitest urát. István gazda a mult héten egy este a közeli korcsmából korábban talált hazajönni, amikor a szép Marica éppen szeretőjét várta. A szerető a férjét hazajönni látva, dühbe jött és a nála levő forgópisztolyal rálőtt a férjre, éppen a szíve tájékának irányította a fegyver csövét, amde a mandli nagy csontgombjáról lepattant a golyó és a tüledező István gazda kérges markába esett éppen. Futott a rendőrségre a lapos ólomgolyóval, el is fogták nyomban a lövöldöző szeretőt, ki védelmére csak annyit mondott, hogy: minek igyekezett hát olyan korán baza a korcsmából, mikor a Maricza őt nem is szereti.

Bács megye nagy városainak tiszta vagyona. Annál a kiváló fontosságán fogva, amelylyel a városok társadalmunk keretében gazdasági és kulturális tekintetben bírnak, nagyon becseseknek tartjuk azokat az adatokat, amelyek meggyenk sz. kir. és törvényhatósági joggal felruházott városainak, valamint rendezett tanácsú városainak, mint erkölcsi testületeknek vagyoni állapotaira vonatkoznak. Ezek alapján következtethetünk arra is, vajjon városaink mily mértékben lehetnek olyan helyzetben, hogy a rájuk váró és folyton szaporodó feladatokkal megbirkózzanak. Hiteles adatok szerint 1896-ra vonatkozólag törvényhatósági joggal felruházott városaink tiszta vagyona ez: Baja 1,934,625 frt 54 kr. Szabadka 4,774,998 frt 65 kr. Újvidék 3,723,382 frt 76 kr. Zombor 1,871,967 frt 81 kr. Zombor tehát a legszegényebb. Magyarország leggazdagabb városa Budapest, amelynek 102,488,520 frt értékű tiszta vagyona van, a legszegényebb Sopron, amelynek a tiszta vagyona 1,280,070 frt 07 krajcár. Ezeknek a városoknak a pótdója így áll: Baján 45, Szabadkán 31, Újvidéken 55, Zomborban 47% pótdótot fizetnek az emberek. Debrecenben nincsen pótdó, mert külön alapja van erre a célra a városnak. Legtöbb pótdója van a törvényhatósági joggal felruházott városok közül az országban Pancsovának, ahol 83 százalék és a legkevesebb Kecskemétnek, ahol 15 százalék és Fiuménak ahol 5 százalék a pótdó. Rendezett tanácsú városunk csak egy van és ez: Zenta. Ennek a tiszta vagyona 1,838,224 frt, pótdója pedig 42 százalék. A rendezett tanácsú városok közül a leggazdagabbak az országban Brassó és Nagy-Szeben. Az előbbiek 6,610,814 frt 61 1/2 krajcár a tiszta vagyona, utóbbiak 2,608,987 frt 94 1/2 krajcár. Pótdó egyik helyen sincsen.

Sok a hamis ezüstforint meg a nagy bankó. Az ország minden részéből jön a bir, hogy nagyon sok hamis ezüstforint van forgalomban. Ezek a pénzek teljesen hasonlítanak az eredeti tiszta ezüstforintosokhoz, csak színre nézve világosabbak és csendősebbek. Bánatban pedig a nagybecskerekai rendőrség jött egy bankócsináló banda nyomára, elcsipkén Csürsün Jovan csurogi lakost, amint hamis ötveneseket és ezreket kínált eladásra harmadrész jó pénzért. Akadt is vevője az olcsó pénzarulónak, ki a vásár végén már ugy vesztegette a mázolt papíros, ahogy vették, mig rajtasztették. A különös a dologban az, hogy ugy az ezüst, mint a papírpénz hamisításának Bácskában van a műhelye. Jó lesz a pénzt megnézni, a maizterokra pedig vigyázni!

védelmi mi-
ndeletet bo-
Felsége 50
pe alkalmá-
nely emlék-
ndokozatok
ományoztat-
rolag 1898.
s kir. közös
a m. kir. és
tenylegesen
an való ado-
il azok szá-
k. aranyból
yleges szol-
yeges szol-
havi-
mekeremre
a hadierem
t. mely két
időtartam
g alkalmaz-
a korábbi
be, csak a
tik az 1868.
eny óta so-
tott utolsó
alapítandó
hadierem
nyleges ka-
tban állott
i díjakokat,
testet viselő
nem sorolt
év előtt
s. tenyleges
ati év után,
attak be es
tegereszet-
megkezdett
yabb szolgál-
nyes szolgál-
vi tenyleges
kosokat, kik
rnel a meg-
pely jogaim
eumi emlék-
közös had-
kilepettek
ezese iraut a
t hatóságok
lyvantartasa
dó közhirre-
nnel fogva a
iszviselőket
csnokságok,
ljenek, s az
tosan tamo-
4. Fejervári
olt, de szép
za felesége.
zsel, Istvan
yűcskenek,
p szavainak
mult heten
lt hazajönni,
a. A szerető
a nala levő
ve tájékaak
nagy csont-
Istvan gazda
endörsegre a
a lövöldöző
hog: minek
aból, mikor

tiszta va-
a, amelylyel
gi és kultu-
suek tartjuk
kir. és tör-
ak, valamint
testületeknek
apján követ-
y mértékben
varo és foly-
Hiteles ada-
atosági jog-
aja 1934,625
kr. Újvidék
81 kr. Zom-
eggazdagabb
t érteklí tiszta
lynek a tiszta
k a városok-
kan 31, Új-
nek az em-
külön alapja
adoja van a
közül az or-
legkevesebb
nak ahol 5
rosunk csak
na 1,838,224
zett tanasú
gban Brassó
t 61½ krajcar
94), krajcar.

eg a nagy
a hír, hogy
ban. Ezek a
tiszta ezüst-
bak és esen-
skereki rend-
ára, elcsipven
s ötveneseket
évezert. Akadt
ár végén már
vettek, míg
hogy ugy az
kában van a
maiszerokra

Amerikai levél.

Érdekes tartalmu levelet kapott Vértési Károly f. hó 9-én Floridából, hol megyénk szülőitei nem igen fordulnak meg. A levél írója Virter Ferenc, Virter Antal nyug. kir. törvényszéki bírónak a fia, kitől lapunk is már több sikerült költeményt közölt, de a fővárosban megjelenő lapok is hoztak már tőle beszélyeket. Közöljük a levelet a benne levő általános érdekű utirajzért.

Jacksonville, Florida. 1898. febr. 22.

Édes Károly bátyám!

Tudom meg lesz lepetve, ha ilyen messze helyről kap tőlem levelet. Pálmák és ananászok alatt kissé kiizzadva, épen most tértem baza lakásomra, hogy üdvözlöt irjak édes Károly bácsimnak és kedves családjának.

A természeti pompa és a tropikus dél meszerű panorámája ez a táj, Florida félsziget, mely Amerika középső részében a Mexikói öbölben fekszik. Négy napi tengeri ut után tegnap este érkeztem ide New-Yorkból, részint, mert a new-yorki rendetlen klíma és heves tele áltál megromgált egészségemnek kell üdülést szereznem, részint, mert jó alkalmam nyílt idejöhetni.

A tropikus dél e bazájában a vegetáció kétszer-háromszor van egy évben s az ananászok és banánok oly vadonban nőnek a narancserdővel borított mezőkön, mint nálunk az agácfá. Az alligátorok, flamingók, papagályok, csörgő kigyók, jaguárok, — ezek az állatok itt. A benszüllötték csaknem mind szercesenek és csak a nagy idegenforgalom adja meg Jacksonvillenek világvárosias kinézését.

Ma február 22-ike van és én nyitott ablaknál ingujjban írom e levelet, oly meleg van.

Közel ide van Cuba és Havanna. A szivarok itt mesés finomak s ha egy jó valódi havanna szivarral a számban végigsétálok a palmaalléon s vigyorogva, nevetve mutatja fehér fogait rám egy pirosajku fekete szépség, akkor azt hiszem, hogy valami menageriában sétálok, mely valahol az Isten háta megett van. És ez a levegő! A partot az Atlanti ocean mossa, melynek szomszédos partja Afrikát csokolja habjaival; a város háta megett meg sötétlen húzódik a messzeségbe az olajbogyó- és narancserdő.

Cápat láttam annyit, mint verebet, mikor jöttünk a hajóval. Igen mulattatott, mikor mindenféle ételmara-dékokat dobostunk be a vízbe és el-elkapkodták.

Jacksonville maga és általában Florida félszigete a new-yorki gazdag emberek téli üdülőhelye s az elegancia az itteni szállodákban, meg estefelé a bambuszparkban mesés. A hölgyek és urak lovagolnak, bicikliznek s érdekes kép, a puccos gazdag szercesen asszonyok és brillantgyűrűs szercesen „urak“ sétáiz az alkonyat vérpis pompájában. Az este gyönyörködtem sokat az oceanban végighúzódó holdfény ezüst hullám-játékában. A tündéri csillogás pazarlással határos fény-üzése és a tenger titokzatos tompa morgása az éj némaságában oly megindító hatott reám, hogy önkény-telentl meghajlott térdem az isteni hatalom, a természet nagyszerűsége előtt.

Két magyar fiuval vagyok itt. Ezek barátaim New-Yorkból még és egy hét előtt jöttek már ide. Az egyik kiltinően játszik hegedőt s mikor este hazatértünk, a nyitott ablakon át kihallatszott szobánkából a magyar dal édes zenéje s a szercesenek két utcából jöttek össze hallgatódzni.

Érdekes cikkeket lesznek ezek, a miket innen írok hazai lapjainuk, mibelyt időm lesz!
Valamennyitük ezerszer csókolva, vagyok forrón szerető öcsese
Virter Ferenc.

Felolós szerkesztő

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Mélyen tisztelt vevőközönségem becses figyelmébe, hogy az új tavaszi idényre a bel- és külföldi női divatkermék óriási választékban immár megérkeztek és kívánatra mintákkal ingyen és bérmentve szolgálók.

Kron Károly

DIVATÁRU-ÜZLET
AZ „ARANY SAS”-HOZ
ÚJVIDÉKEN. 2-1
FERENCZ JÓZSEF-TÉR 1.
ALAPÍTÁTOTT 1860-BAN.

Kiadó vendéglő.

Zomborban, bajai-utca 427. szám alatt levő és a „Magyar koronához” címzett

Pekár-féle vendéglő

folyó évi május hó 1-től kiadó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

özv. Pekárné.

2-1

Zombori Export-gőzmalom részvénytársaság Zomborban.

MECHIVÓ.

VAN SZERENCSENK T. RÉSZVÉNYESEINKET A

FOLYÓ HÓ 24-ÉN, CSÜTÖRTÖK D. E. 9 ÓRAKOR

A GŐZMALOM IRODAHELYISÉGÉBEN

TARTANDÓ

IV. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

TISZTELETT MEGHÍVNI.

Zombor, 1898. évi március hó 14-én.

A ZOMBORI EXPORT-GŐZMALOM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
IGAZGATÓSÁGA.

NÁPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és javaslatai, valamint a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a veszteség és nyereség számla felett.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
5. Az alapszabályok 27. §-a értelmében kilépett igazgatósági tagok helyébe új igazgatósági tagok választása.
6. Az alapszabályok 41. §-a értelmében kilépett felügyelő-bizottsági tagok helyébe új felügyelő-bizottsági tagok választása.
7. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 részvényes megválasztása.

13302 sz. tkvi 1897.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zákó István dr. végrehajtónak Kubatovits János és társai végrehajtást szennedők elle i 100 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék terü- letén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 8030. sz. tjkvből készült 2325. sz. betétben Kubatovits József tulajdonál bejegyzett s az (5534—5536) régi hr. sz. ingatlanok megfelelő A. I. 1—2 sor, 3679 és 3680. hr. s 270. ó. i. sz. jószágtestből a Kubatovits Jánost megilletett kétnegyed része 1243 frt 50 krban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi március hó 28-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a meg- állapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX ik törvények 42 ik §-ában jelzett árfolyam- mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhe- lyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol- gáltatni.

Kelt Zomborban, 1897. évi december hó 29-én.
A zombori kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság

Radány Peter,
kir. tvszéki bír.

Pályázat.

Kis-Hegyes községben tisedésbe jött lovas- rendőrvetetői állás és egy gyalogrendőri állásra pályázat nyitattik. Fizetése a lovasrendőr-vezető- nek 300 frt és lórtartási átalány 120 frt. A gyalog- rendőri állás fizetése 200 frt.

Pályázók kötelesek életkorukat anyakönyvi kivonattal, egészségi állapotukat orvosi bizonyít- ványval, katona viselt állapotukat katona-könyv- vel, erkölcsi viseletüket pedig községi bizonyít- ványval igazolni.

Kérvényeiket pályázók március hó 31-ig betérjeszteni tartoznak az előjárásághoz, a később beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

Kelt Kis-Hegyesen, 1898. március hó 13.

Cziráky József,
jegyző.

Tóth Dániel,
bír.

151. szám.

bir. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1040/p 1898. számú vég- zése által dr. Czeisel Lajos ügyvéd által képviselt Kráhl Imre zombori lakos javára új Kubinecz János és Kubinecz Mihály pívnicai lakosok ellen 200 frt tőke, ennek 1897. évi december hó 28. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 32 frt 73 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1030 frtra becsült lovak, ökrök, tehének, 20 mm. csöves kukorica stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1262/1898. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pívnicán alpe- resek lakásán leendő eszközésére 1898. évi március hó 23-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a veenni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen ár- verésen, az 1881. évi LX. t. c. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1898. évi március hó 7-én.

Váczy János,

kir. bir. végrehajtó.

A „plávnai I-só segélyszövetkezet”

közhírré teszi, hogy a „Bácska” című lap 14-ik számában megjelent március 10-ére hirdetett közgyűlés 9-ik pontjának eredménytelen letár- gyalása miatt március hó 25-én d. u. 2 órakor új közgyűlést tart, a melyre a tisztelt részvénye- seket tisztelettel meghívja.

IGAZGATÓSÁG.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

11037. szám.

alisp. 1898.

Arlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából folyó évi április hó 1-ső napján (péntek) reggeli 9 órakor a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívattak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. A zombor-topolya-adaí törvényhatósági közton levő Tornyos- pataki fahidnak újbóli építése és a patak völgyében levő két teljes helyreállítása.

Előirányzott költség 1593 frt 23 kr. Letendő bánatpénz 80 frt. Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 60 nap.
2. A zombor-bezdáni törvényhatósági kongóteglá-ut fantartásához évente szükségendő körülbelül 1500 köbméter homoknak szállítása. Letendő bánatpénz 150 frt.

3. A járek-temerini kongóteglá-ut fantartásához évente szükség- körülbelül 1500 köbméter homoknak szállítása. Letendő bánatpénz 150 frt.

A szükségendő homokmennyiségről a felosztási jegyzék mellett vállalkozó mindenkor eleve a vármegye alispánja részéről értesítettni fog. A homokszállításra nézve az ajánlat 3, esetleg 6 évre teendő.

4. A vármegye székház kertjében építendő jégverem építése. Előirányzott költség 2468 frt 03 kr. Letendő bánatpénz 125 frt. Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 60 nap.
5. A hódásághú vasúti feljáró törvényhatósági útján miúttá le- endő kiépítése.

Előirányzott költség 20761 frt 92 kr. Letendő bánatpénz 1040 frt. Elkészítési határidő 1898. évi október hó 1-seje.

6. A jákóvai vasúti állomáshoz vezető u. n. feljáró törvényható- sági közut mentén szükséges havbelső sörény-fonás létesítése. Előirányzott költség 292 frt 80 kr. Letendő bánatpénz 30 frt. Elkészítési határidő a munkaadás napjától 45 nap.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egysegi és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — egy számmal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fennebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és nevértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirban okvetlenül esato- landó és folyó évi március hó 31-ik napjának délutáni 5 órájáig a vármegye alispánjára címezve nyújtanók be.

Versenyzők ajánlatukhoz az ut építéséhez szükséges köfajból megfelelő és peccseltől ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok ugy adandók be, hogy mindegyiknek boritekára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakóhelye, továbbá aüre az ajánlat tétetik és vegre a bent levő bánatpénz összege világosan feljegyztetendők, megjegyztetendő, hogy a kített határidőn túl beérkező, vagy az előirt kellekeket bármí tekintetben nemkülöző ajánlatok, vala- mint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatra nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fennebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándé- kozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó rész- letes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegyesíteni tartozik. Végül megjegyztetjük, hogy a vonatkozó részletes árlejtési fel- tételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. Zomborban, 1898. évi március hó 5-én.

Karácson Gyula,

alispán.

546. szám.

1898.

Pályázati hirdetmény.

O-Morovica községben elbocsátás következtében 300 frt évi javadalmazással egybekötött két gyalog- rendőri havi utólagos részletekben folyósítandó fizetéssel egybekötött állások megtresdedvén, felhivatnak a pályázni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulirt előjárásághoz folyó évi március hó 25-ig nyújtsák be, megjegyztetendő, hogy az előirt ruhazattal a megválasztott rendőrök saját költségükön tartoznak magukat ellátni.

O-Morovicán, 1898. évi március hó 5-én.

Kunszabó Antal,
jegyző.

Csákváry Lajos,
bír.

Felhívás.

A „Mélykúti Cakarekpenztár” rész- vőnytársaság” részvényesei tisztelettel felszólítatnak — mulasztás esetén az alapszabályok erre vonatkozó terhe alatt — a jegyzett részvényeik után egyenkint 10 frtot a részvényérték tör- lesztésére és egy frtot alapítási költsé- gül, összesen 11 frtot 1898. március hó végéig annak pénztárához juttatni.

Mélykúton, 1898. március 15.

Az igazgatóság.

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az üzletemben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a beszerzési áron eladom.

Évőszközök, kanalak, zseb-kések, ollók s más vasárúk.

Írószközök, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipaszarak stb.

Kiváló tisztelettel
ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fin tanoncul felvétetik. *—10

Mérnökök figyelmébe.

A gajdobrai takarékpénztár paragai legelőbirtokának felosztási munkálataira vállalkozók kéretnek ajánlataikat Reisz József bizottsági elnöknel Gajdobrai szó- vagy írásban **folyó hó 20-áig** benyújtani.

KELT-LAKK
(GLASUR)

legkiválóbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kendőcs Arany-fény máz legjobban és legegyszerűbben bevezető-szer kemény padló számára. Egy palack ára 60 kr.

Fehér „Glasure“-fény máz legjobban ször mosószerek, alátok, alkakészkek stb. utómáni befestésére. 1 kis doboz 45 kr., 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók.

8—2

Ifjabb Heindlhofer Róbert Zombor.

328. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járás Gákova községében írsedesben levő rendőrzetelő állásra pályázatot nyitunk. A rendőrzetelő évi fizetése 360 frt készpénz, mely összeget a községi pénztár havi utólagos részletekben fizeti ki.

Az előírt egyenruhát és jelvényt a rendőrzetelő sajátjából köteles beszerezni, a fegyverről és lövegről a község gondoskodik.

A pályázók felhívotnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó hó 26-áig** alulírott elöljáróságnál nyújtsák be.

Gákován, 1898. évi március hó 11-én.
3—1 **A községi elöljáróság.**

1458. szám. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járáshoz tartozó Keryaja községénél lekötés folyán írsedesbe jött és évi 74 forinttal, valamint szülési esetekben 1 frt látogatási díjjal javadalmazott szülésznoi állásra ezennel pályázat nyitattik, s felhívotnak az állást elnyerni óhajtok, hogy kérvényüket szabályszerűen felszerelve hozzám **folyó évi március hó 20-ig** nyújtsák be.

Zombor, 1898. évi március hó 1-én.
Tárczay,
főszolgabíró.

3—3

Arlejtesi hirdetmény.

A magy. vallásalap tulajdonát képező s Bács-Bodrogi vármegyébe kebeleztet Mélykut községhez tartozó tinójárasi pusztá alább megnevezett részletein fennálló épületeknél szükséges helyreállítások költségvetésileg, még pedig

a III-ik számú bértelenen	11443 frt 24 kr.
a IV-ik " " "	5873 frt 99 kr.
az V-ik " " "	4692 frt 99 kr.
a VI-ik " " "	9485 frt 63 kr.
a VII-ik " " "	3188 frt 32 kr.
összesen	34684 frt 17 kr.

erejéig engedélyeztetvén, ezen munkák biztosítása céljából az alulírott közalapítványi gazd. felügyelőségél **folyó évi március hó 29-én délelőtt 10 órakor** zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Szakértő vállalkozók ezen árlejtesre oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy 50 kros bélyeggel ellátandó zárt ajánlataikhoz vagy a szóbeli árveréshez 10% bántépnt tartoznak letenni. Utóajánlatok nem fogadotnak el. A költségvetések és feltételek a felügyelőségi hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. A zárt ajánlatokban a feltételek ismerése és elfogadása kijelentendő.

Czegléden, 1898. évi március hó 10-én.

2—1

A közalap. gazd. felügyelőség.

Földbirtokosok figyelmébe.

Nagyobb földbirtokoshoz gépész és kovácsnak ajánlkozok egy okleveles családos gépész és kovács mester. Saját szerszámmal vagy anélkül. — Cim a kiadóhivatalban.

3—2

2349. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Paraga községben lekötés folyán megírsedeselt előleges havi részletekben kifizetendő évi 180 frt készpénzzel javadalmazott gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitok, minek alapján felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi március hó 27-én** bezárolag Paraga község elöljáróinál benyújtsák.

N. Palánka, 1898. évi március hó 8.

Lichtneckert,
szolgabíró.

Parisban aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szepítő szer, mely az arcórnek bársony finomságot és tisedeséget kölcsönöz, pár nap alatt elbárit mindenféle bőrkiütést, u. m.: bőratkát, májfoltot, szepelőt, pattanást stb., az ajkak természetes tisedeségének fentartására különösen ajánlató; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr. — Nagy tégelynek 1 frt.**

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arepur“ az arcórnek frissességét, szépségét és a legtisztább fehér színt kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben kapható, u. m.: fehér, erém és rózsaszínben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb pipereszappan. Kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJVIZ. Üdítőleg hat a foghúsra s megedzi a fogakat megbülésekből eredő s más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. **— Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ.

Legjobb és leghiztosabb szer a haj- és szakállnövés elősegítésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél ZENTÁN.
ALAPITTATOTT 1820.

*—18

Zomborban: **Szabó Nándor Péternél.**

Meghívó.

A titeli első takarékpénztár részvevő társaság

t. e. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak **folyó évi március hó 25-én délelőtt 9 órakor** az intézet helyiségében tartandó

IV. évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. A tagok igazolása.
2. Igazgatósági jelentés a társaság üzleteredményéről 1897. évben.
3. A felügyelő bizottság jelentése
4. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak felmentvény megadása.
5. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
6. Megírsedeselt igazgatósági helyek betöltése.
7. A felügyelő bizottság 3 tagja és 2 póttag megválasztása.
8. Két tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

A közgyűlésben akár személyes, akár meghatalmazás útján csak azon részvevőeknek van szavazati joguk, akik részvevőjeiket 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményezték. Nők is képviselhetetik magukat meghatalmazás által, kiskoruk pedig gyámjuk által. Ilyen meghatalmazások a részvevőkkel együtt az igazgatóságnál letéteményezendők. (27 §. társ. alapsz.)

Kelt Titelen, 1898. évi február hó 25-én.

3—3

Az igazgatóság.

Vagyon.

Zármérleg-számla.

Teher.

Pénztári készlet	447 92	Részvevőtőke	30000 —
Váltó-tárca	68376 —	Tartalékalap	1606 55
Főlszerelések leírás után 50%	36 36	Átmeneti kamatok az 1898. évre	265 55
Ingatlanok	8000 —	Betétek tőkésített kamataival	3613 30
Adósok	8602 06	Visszleszámítolási váltók	48891 —
Szrszka Banka	115 20	Fel nem vett osztalék	88 —
Központi hitelintézet	6475 38	Hitelezők	3242 44
		Tiszta nyereség	4346 08
	92052 92		92052 92

Tartozik.

Veszteség- és nyereség-számla.

Követel.

Visszleszámítolási kamat	4259 67	Váltó kamat	8742 14
Tiszti fizetések	1819 90	Különbféle illeték	3468 52
Házbér	200 —	Átíratási díjak	18 —
Betét kamatok	310 17	Házbér, az intézeti ház O-Becsén	150 —
Adó	553 50		
Betét kamatadó	31 03	A tiszta nyereség felosztása:	
Költségek	434 38	1. A tartalékalapba	4193 frt 45 kr.
Postai költségek	146 43	2. Tiszteletdíjakra	152 frt 63 kr.
Szolga fizetés	240 —		4346 frt 08 kr.
Főlszerelés leírás után 50%	37 50		
Tiszta nyereség	4346 08		
	12378 66		12378 66

Kelt Titelen, 1897. évi december hó 31-én.

Arszenijevity Vászó,
könyvelő.

Miklusevity Milos,
igazgató.

Sztepanov Milorád,
pénztárnok.

Jelen zármérleg-, nyereség- és veszteség-számlát az intézeti fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítotuk és minden részben helyesnek találtuk.

A felügyelő bizottság:

Janits János,
bizottsági tag.

Katúra Péter,
bizottsági tag.

Popov Péter,
bizottsági tag.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatás.